

Előterjesztés

Pálháza Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pálháza Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A Program elkészítéséhez az adatok forrásának alapjául az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban: TeIR) adatbázisa szolgált valamint a helyi adatgyűjtések.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A települési önkormányzatok jogi személyiséggel rendelkező társulása az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha a társulást alkotó települési önkormányzatok mindegyike az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

Jelen előterjesztéshez mellékelte Pálháza Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja a helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el.

Elkészítésének szempontjai közé tartoznak az esélyegyenlőségi területek és a Helyi Esélyegyenlőség célcsoportjai.

Ezek:

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek,
- fogyatékkal élők.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési tervében a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint kerültek rögzítésre, amiket a 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kerültek meghatározásra.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság B-A-Z Megyei Kirendeltségének esélyegyenlőségi mentor munkatársa a Programot előzetesen véleményezte, amelyet így a Képviselő-testület ülésén megtárgyalhat.

A program tervezete véleményezésre megküldésre került a Pálházai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, a Pálházai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, a Pálházai Körzeti Alapszolgáltatási Központ intézményvezetője, a Hegyközi Nyelvoktató Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola intézményvezetője, a Hegyközi Tündérvárás Óvoda vezetője, Gál Róbert t. ftőrm. körzeti megbízott, a Pálházai Polgárőr Egyesület elnöke és a Nők a Hegyközért Egyesület elnöke részére.

A Pálházai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat elnöke által tett javaslat a szlovák nemzetiségű lakosok betelepülésének körülményeiről feltüntetésre került. Egyéb kiegészítő vagy módosító javaslat nem érkezett.

Kérem a Képviselő-testületet, a melléklet alapján fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Tisztelettel:

Szebeni Endre
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Pálháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete
.../2018. (IX.....) számú határozata

Pálháza Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Pálháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztés melléklete szerint elfogadja Pálháza Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programját, egyúttal felhatalmazza a polgármestert annak aláírására.

Felelős: Polgármester, Jegyző

Határidő: értelemszerűen

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Pálháza Város Önkormányzata

2018 - 2023.

T a r t a l o m

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	4
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	34
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	53
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	57
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	60
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	61
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	62
1. A HEP IT részletei.....	62
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	62
A beavatkozások megvalósítói	63
Jövőképünk.....	63
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	64
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	69
3. Megvalósítás	72
A megvalósítás előkészítése.....	72
A megvalósítás folyamata.....	72
Monitoring és visszacsatolás.....	73
Nyilvánosság.....	73
Érvényesülés, módosítás	75
4. Elfogadás módja és dátuma	76

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Pálháza Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az esélyegyenlőség (vagy azonos lehetőségek) fogalma az emberi jogok általános felfogásán alapszik. Az emberek egyenlőségét hangsúlyozza nemre, fajra, nemzetiségre, korra, egészségi állapotra, társadalmi helyzetre stb. való tekintet nélkül. Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy nem elég kinyilatkoztatni, hogy mindenki egyenlő, hanem biztosítani is kell ennek az egyenlőségnek az ésszerű feltételeit. Az esélyegyenlőség tehát maga után vonja, hogy ahol az esélyek egyenlősége nem garantált, ott kompenzációs intézkedésekre van szükség.

A valódi egyenlőség napjainkban elérhetetlen. Esély egyenlőségről nem, csak esély különbség csökkentésről beszélhetünk.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Pálháza Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Hegyköz tájegységben, a Sátoraljaújhelyi kistérségben, Miskolctól 87 kilométerre keletre található.

Az ásatások során nyert leletek alapján arra lehet következtetni, hogy a Zempléni hegységben, a Hegyköz területén már az őskorban is éltek emberek. Pálháza település valószínűleg a füzéri vár akkori várbirtokosának Drugeth Fülöp nádornak utasítására telepítéssel, új irtásfaluként az 1320-as években jött létre a Bisó patak völgyében. Később Luxemburgi Zsigmond 1389-ben örök adományul adta Perényi Péternek Füzér várát és tartozékait, benne Pálházát is. Az 1389.-i adománylevélben merül fel először Pálháza neve. A település -háza végződéssel ellátott személyneve is későbbi középkori eredetűre utal. A település a füzéri

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

uradalomhoz tartozott, melynek földesurai többször változtak, legutóbb I. Lipót császár 1686-ban a füzéri várat és tartozékait - Pálházával együtt - előbb báró majd gróf Károlyi Lászlónak adományozta, aki 1947-ig volt a terület földbirtokosa.

A település a XV. században és a XVII. század elején többször elpusztul. A XV. században a husziták többször feldúlják. A török hódítás idején portyázó török csapatok miatt pusztul el, majd magyar lakosokkal betelepül. Azt 1711. évi pestis járványkor és tűzvész miatt ismét elnéptelenedik, az 1715. évi összeírásban, mint lakatlan helység szerepel. Újra betelepült az ezután következő években, mert 1786-ban, mint magyar falu van feltüntetve. Az 1878. évi népszámlálás válogatott adatai 54 házat, 300 lakost, 1 nemest tartalmaznak. Az Abaúj-Torna vármegye és Kassa című 1896. évi kiadvány szerint, Pálháza körjegyzőséggel 85 házzal, 514 magyar lakossal szerepel.

1875-ben Pálháza Ipartelepen megépül a mai Fűrészüzem elődje a Fűrészmalom. A Kemenc-patak völgyben lévő erdőterületen kitermelt fa szállítására 1888. évben építik meg a Kőkapui völgyben Pálháza Ipartelep induló állomással a keskeny-nyomközű erdei vasutat - ez a mai Magyarország legrégebben épített erdei vasútja. A XVIII. század végén kiépül a szilárd burkolatú főközlekedési útvonal Sátoraljaújhely - Pálháza - Hollóháza irányában, valamint Pálháza-Telkibánya - Gönc felé. Az 1930-as években kiépítik a hegyközi településeket összekötő szilárd burkolatú utakat.

Az első világháború sok szenvedést okozott a Hegyköz lakosainak. A Trianoni békeszerződésben meghúzott országhatár a perifériára sodorta a Hegyköz környékét, elvágva a felvidéki gazdasági, közlekedési kapcsolatait. A békeszerződéssel elcsatolt felvidéki és erdélyi összefüggő nagy erdőségek után viszont a kőkapui vadászkastélyt övező erdőség felkapott vadászterület lett. Több esetben vadászott a területen a magyar kormányzat vezérkara, Horthy Miklós kormányzó, Gömbös Gyula és Bethlen István miniszterelnök.

A gazdasági fejlődés az 1929. évi gazdasági válság után és a második világháborúban ismét megtorpant. A megtorpanás után a gazdasági fejlődés azonban az 1950-es években tovább folytatódott. Pálháza az állami Erdészeti hegyközi központjává válik. 1938-ban megépül a sportpálya. 1952. évben kiépül a községben a villanyhálózat.

1958-ban külszíni fejtéssel megnyílt a Perlit bánya. 1964 évben megépül a vezetékes ivóvízhálózat. 1968-ban a körzeti általános iskola, 1973. évben napközi otthonos óvoda épül. 1990-ben új egészségügyi központ épül. 1995. évben megépítésre kerül a vezetékes földgáz. 1998. évben pedig kiépül a szennyvízhálózat.

Az 1970-es években folytatott lakáspolitikát következtében, ami a környező településeken nem tette lehetővé új lakások építését (egyedül Pálházán adtak ki építési engedélyeket), elsősorban Kishuta, Nagy-huta és Vágáshuta községekből jelentős számú szlovák nemzetiségű család települt be, akik nemzetiségi hagyományait a mai napig őrzik.

A fejlődés mellett azonban voltak kedvezőtlen körülmények is. A lakosság nagy felháborodására 1980-ban oktanul felszámolták a hegyközi, bodrogi kisvasúthálózatot, amely máig is ható veszteséget okozott a hegyközi települések lakosságának és gazdálkodó egységeinek, intézményeinek. Kilencévi szünet után 1989. évben Pálháza Ipartelepről kiindulva a Rostalló végállomásig közös erőfeszítéssel megépítésre került 7 km-es szakaszon az erdei kisvasút, mely 1996. évben Pálháza indulóállomással még 1,2 km-es szakasszal bővítésre került. 1999. évben pedig a pálházai induló állomáson megépült az indóház.

A települést 2005-ben városi rangra emelték, ezzel az ország legkisebb népességű, és legészakibb fekvésű városa lett.

2007. június 30. napjáig körjegyzőségi gesztorként 5 község (Filkeháza, Füzérkajata, Füzérradvány, Kishuta, Nagyhuta) valamint Pálháza Város közigazgatási ügyeit látta el.

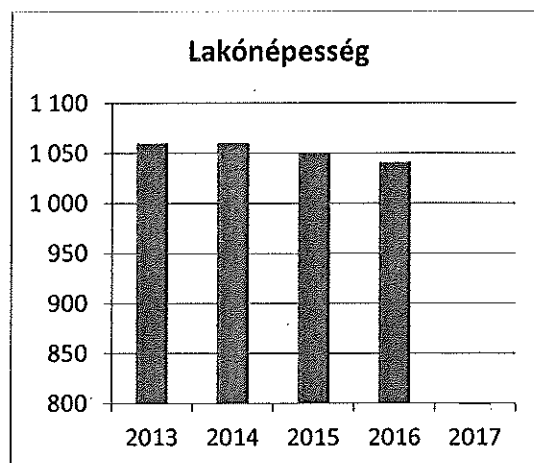
A körjegyzőség felbontása után 2007. július 1. napjától új épületben, kizárólag Pálháza közigazgatási feladatait látta el.

2015. január 1. napjától kezdődően Bózsza, Füzérkomlós és Nyíri települések Képviselő-testületeinek döntése alapján a négy település Közös Önkormányzati Hivatalként látja el a települések közigazgatási feladatait.

**1. számú táblázat –
Lakónépesség száma az év végén**

Év	Fő	Változás
2013	1 060	
2014	1 060	100%
2015	1 050	99%
2016	1 041	99%
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

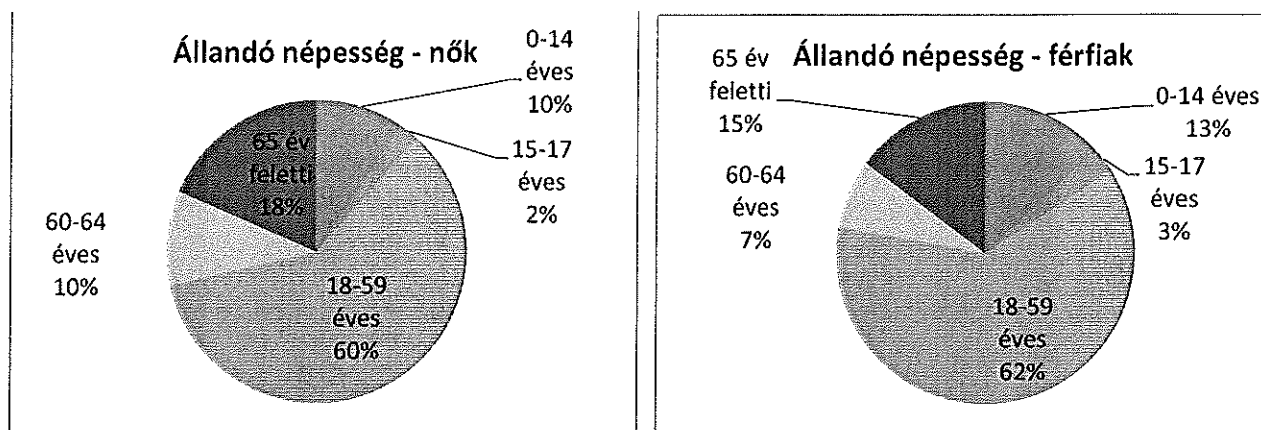

A fenti adatokból megállapítható, hogy a lakónépesség száma évről - évre csökken, és ha lassú mértékben is, de továbbra is csökkenő tendenciát mutat.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoporthú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma	557	528	1 085	51,34%	48,66%
0-2 évesek			30	2,76%	
0-14 éves	53	69	122	4,88%	6,36%
15-17 éves	11	14	25	1,01%	1,29%
18-59 éves	334	328	662	30,78%	30,23%
60-64 éves	56	39	95	5,16%	3,59%
65 év feletti	103	78	181	9,49%	7,19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nemek eloszlásánál megfigyelhető, hogy a 0-60 éves korosztályt tekintve a férfi lakosság aránya nagyobb, azonban az arány megfordul, és a 60-64 éves és 65 év feletti korosztálytól már a nők vannak többségben.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	n.a.	n.a.	n.a.
16 éves gyermekek száma	13	10	-3
17 éves gyermekek száma	10	13	3
Összesen	23	23	0

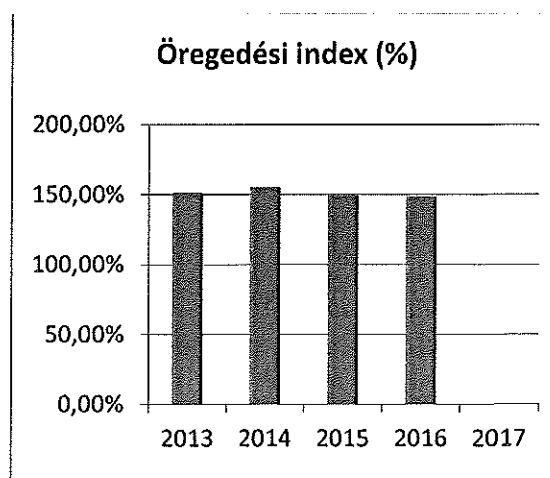
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A táblázatból látható, hogy a 2001-es és 2011-es év 15-16-17 éves gyermekek számát vizsgálva megállapítható, hogy a gyermekek száma lényegében nem változott.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2013	171	113	151,33%
2014	177	114	155,26%
2015	182	122	149,18%
2016	181	122	148,36%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR, KSH-TSTAF

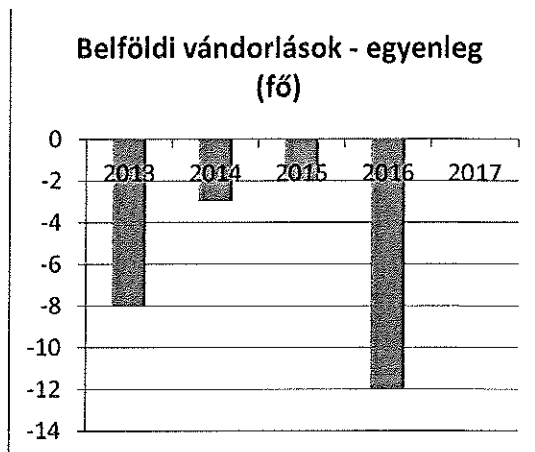

Az öregedési index adataiból megállapítható, hogy a város lakosságának öregedési indexe a 2015-ös évtől kezdődően lassú mértékű csökkenést mutat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2013	13	21	-8	-7,2
2014	15	18	-3	-2,72
2015	15	17	-2	-1,82
2016	26	38	-12	-11,06
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

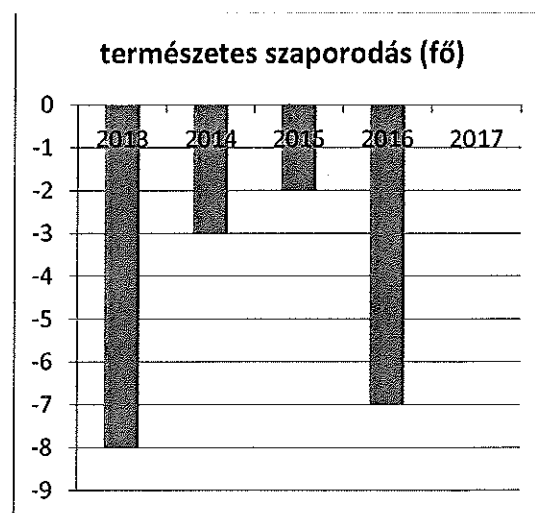

A belföldi vándorlások adataiból látható, hogy a város vonzó lehetőségeket biztosít az itt letelepedni vágyóknak, mivel évről-évre egyre többen létesítenek lakóhelyet a településen. Ugyanakkor az elvándorlás ugyanúgy jelen van. A kezdeti csökkenő tendenciát a 2016-os év a jelentős emelkedésével megtörte.

5. számú táblázat –
Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2013	1	9	-8
2014	8	11	-3
2015	10	12	-2
2016	8	15	-7
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból látható, hogy a természetes szaporodás negatív üteme 2015-ig csökkenő tendenciát mutat. 2016.-ban azonban a születések számát nagy mértékben meghaladó halálozás történt.

Értékeink, küldetésünk

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1.§. (2) bekezdésének előírása értelmében kiemelt figyelmet

fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok: a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és a fogyatékkal élők helyzetére.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pálháza Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- ✓ az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- ✓ a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- ✓ a diszkriminációmentességet,
- ✓ szegregációmentességet,
- ✓ a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a program-alkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- EU 2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program,
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,

- „Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia,
- Roma Integráció Évtizede Program,
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ektvt. 31 §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Míndezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek. Pálháza Város Önkormányzat képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása mellett megalkotott helyi rendeleteinek, melyek a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják.

A HEP figyelembe veszi Pálháza Város Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

- ⇒ 7/2018. (IV.16.) önkormányzati rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról
- ⇒ 4/2018. (IV.16.) önkormányzati rendelet a képviselő-testület Szervezeti és Működés Szabályzatáról
- ⇒ 15/2017.(XII.20.) önkormányzati rendelet Pálháza város településképeinek védelméről
- ⇒ 11/2017. (VIII.23.) önkormányzati rendelet a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól
- ⇒ 7/2017. (V.29.) önkormányzati rendelet a lakáshoz jutás helyi támogatásáról
- ⇒ 3/ 2015. (II.12.) önkormányzati rendelet a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kerül megalkotásra a HEP, melyek a következők:

- » EFOP 1.2.11-16-2017-00018 Esélyotthon pályázat a fiatalok beköltöztetéséhez a településre
- » EFOP 3.3.2-16-2016-00374 Kulturális programok Pálháza és környéke köznevelési intézményeiben
- » TOP-5.3.1-16-BO1-2017-00011 A helyi identitás és társadalmi kohézió erősítése Pálháza központtal

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2017. július 1. napjával alakult meg Pálháza Város gesztorságával a Hegyközi Területfejlesztési és Alapellátási Társulás 21 társ település közreműködésével (Alsóberecki, Alsóregmec, Bózsza, Felsőberecki, Felsőregmec, Filkeháza, Füzér, Füzérkajata, Füzérkomlós, Füzérradvány, Hollóháza, Kéked, Kishuta, Kovácsvágás, Mikóháza, Nagyhuta, Nyíri, Pálháza, Pusztafalu, Vágáshuta és Vilyvitány).

A társulás látja el a következő feladatokat az érintett településeken:

- egészségügyi alapellátás
- személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások
- gyermekjóléti alapellátás és gyermekétkeztetés
- Óvodai nevelési és bölcsődei feladatok
- Településfejlesztési feladatok
- Kulturális szolgáltatási, kulturális örökségvédelmi feladatok
- Helyi környezet- és természetvédelem, turizmus
- Gazdaság szervezéssel kapcsolatos feladatok

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, *TEIR* – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létmínimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

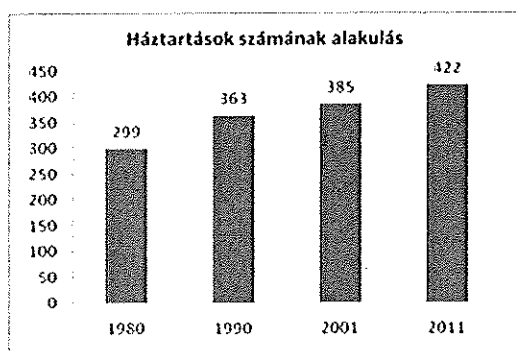
A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságai miatt –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. De vizsgálni lehetne a szenvedélybetegségek, az alkoholizmus, a drog megjelenésének szerepét is.

A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység egyik mutatója a vagyoni és jövedelmi helyzet szintje. A célcsoportba tartozó személyek jellemzően a szociális ellátásokból élnek, amelyek pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások formájában vehetők igénybe.

Iparűzési adóerő képesség	
2018	22 663 491 Ft
2017	21 356 666 Ft
2016	22 386 400 Ft
2015	22 095 798 Ft
2014	20 764 006 Ft
2013	19 484 741 Ft

Forrás: KSH, 2011. évi Népszámlálási adatok, helyi adatgyűjtés

Az adatokból megállapítható, hogy a város háztartásainak szám a 80-as évektől kezdődően folyamatosan emelkedik. A népszámláláskor önkéntesen tett nyilatkozatok alapján városunkban senki nem vallotta magát romának, így településünkön nem jelentkeznek a kisebbséggel kapcsolatban felmerülő megoldásra váró problémák. A lakosság szerény, de elfogadható körülmények között él. Az évek során felépített és kialakított, az esetek döntő többségében saját tulajdonú lakások fenntartása azonban egyre több család számára jelentős anyagi terhet jelent. Az adatokból látható, hogy az adóerő képesség a 2017.-es kis mértékű megtorpanás után 2018-ban emelkedésnek indult.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladat-ellátásba történő bevonását.

A HEP táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az Flt. és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján a településre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánja elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

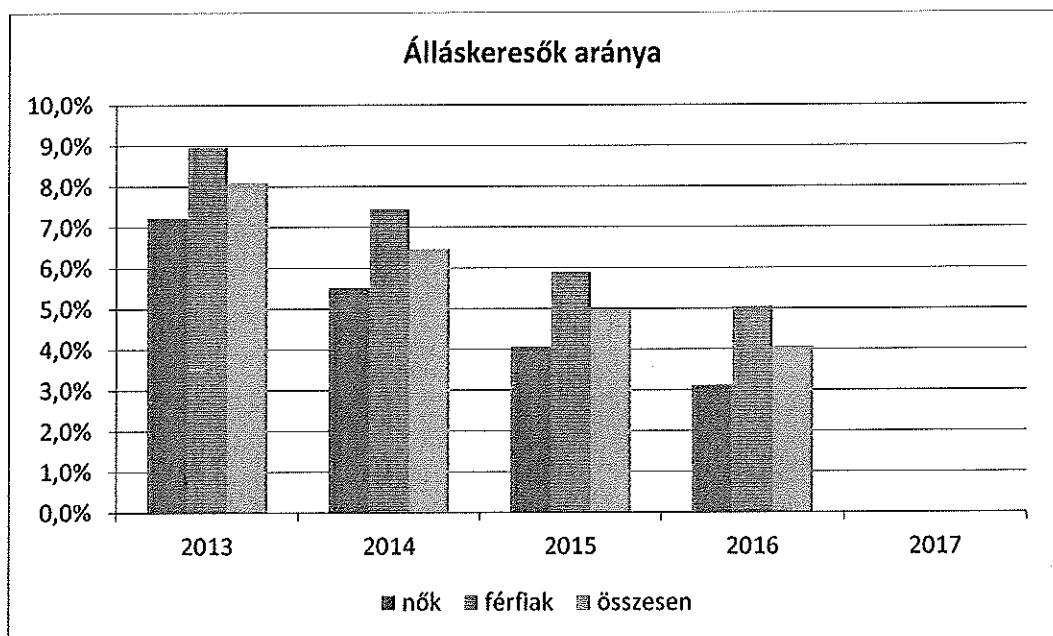
Napjainkban a legégetőbb szociális, sőt ennél tágabb értelemben vett társadalmi kérdés a tartós munkanélküliség. A munkanélküliség és ezzel összefüggésben a szegénység kérdése szinte állandó napirenden van a mai magyar szociális-, foglalkoztatási-, de gazdaságpolitikai intézkedései területén is.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal által nyilvántartott adatok alapján az utóbbi években Pálházán csökkenő tendenciát mutat a nyilvántartott álláskeresők száma, amelynek arányait, számait a következő táblázatok is mutatják:

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	418	404	822	30,25	7,2%	36,25	9,0%	67	8,1%
2014	412	400	812	22,75	5,5%	29,75	7,4%	53	6,5%
2015	406	390	796	16,50	4,1%	23,00	5,9%	40	5,0%
2016	401	381	782	12,50	3,1%	19,25	5,1%	32	4,1%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	10,00	n.a.	20,00	n.a.	30	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

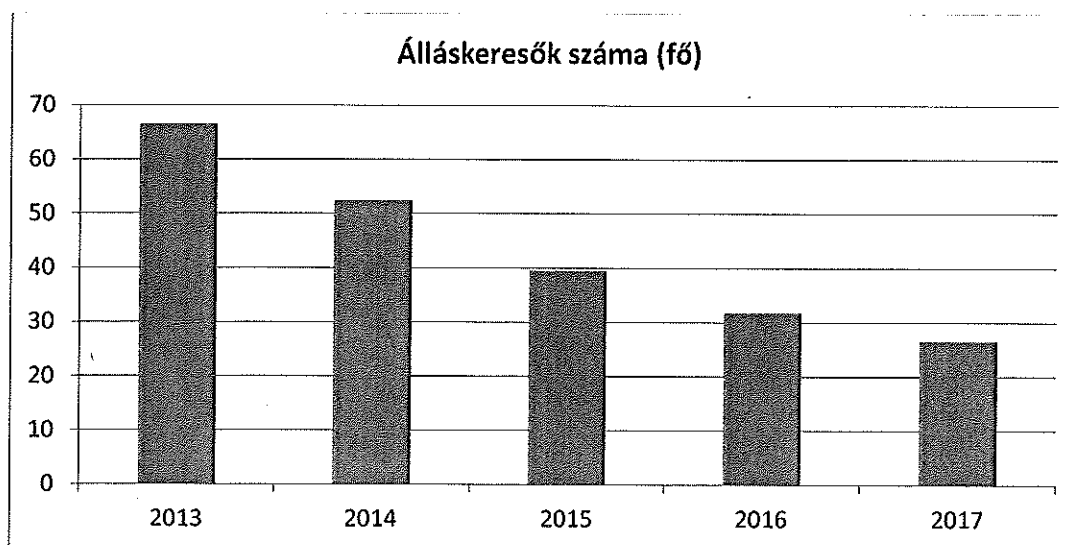
Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy Pálháza a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott állás keresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között.

Az adatokból látható, hogy a 15-64 év közötti lakosság száma folyamatosan csökken. A nyilvántartott állás keresők közül a kezdeti emelkedés után, mind a nők, mind a férfiak számában csökkenő tendencia jelentkezik.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilván- tartott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		66,5	52,5	39,5	31,75	26,5
20 év alatti	Fő	0,75	0,75	1,50	0,75	0,75
	%	1,1%	1,4%	3,8%	2,4%	2,8%
20-24 év	Fő	10,25	7,25	6,00	2,75	4,00
	%	15,4%	13,8%	15,2%	8,7%	15,1%
25-29 év	Fő	10,75	6,50	5,75	3,25	4,50
	%	16,2%	12,4%	14,6%	10,2%	17,0%
30-34 év	Fő	7,50	6,25	4,50	3,00	1,50
	%	11,3%	11,9%	11,4%	9,4%	5,7%
35-39 év	Fő	5,00	4,50	5,25	5,25	1,75
	%	7,5%	8,6%	13,3%	16,5%	6,6%
40-44 év	Fő	9,75	6,25	2,25	2,50	2,50
	%	14,7%	11,9%	5,7%	7,9%	9,4%
45-49 év	Fő	8,25	8,75	4,25	3,00	2,75
	%	12,4%	16,7%	10,8%	9,4%	10,4%
50-54 év	Fő	5,00	2,75	2,75	2,75	0,75
	%	7,5%	5,2%	7,0%	8,7%	2,8%
55-59 év	Fő	5,50	6,75	4,25	4,25	2,50
	%	8,3%	12,9%	10,8%	13,4%	9,4%
59 év feletti	Fő	3,75	2,75	3,00	4,25	5,50
	%	5,6%	5,2%	7,6%	13,4%	20,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

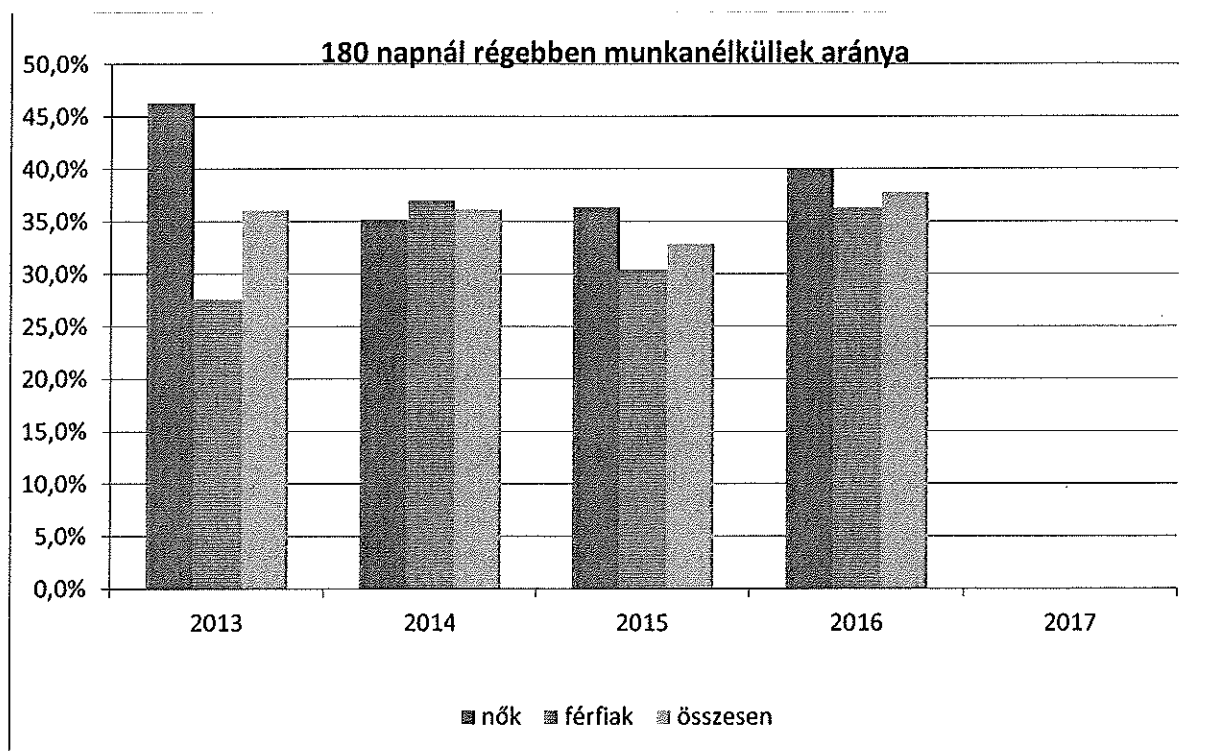

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik a településen. Az összesített adatokból látható, hogy évről-évre csökken az álláskeresők száma.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	30,25	36,25	67	14	10	24	46,3%	27,6%	36,1%
2014	22,75	29,75	53	8	11	19	35,2%	37,0%	36,2%
2015	16,50	23,00	40	6	7	13	36,4%	30,4%	32,9%
2016	12,50	19,25	32	5	7	12	40,0%	36,4%	37,8%
2017	10,00	20,00	30	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

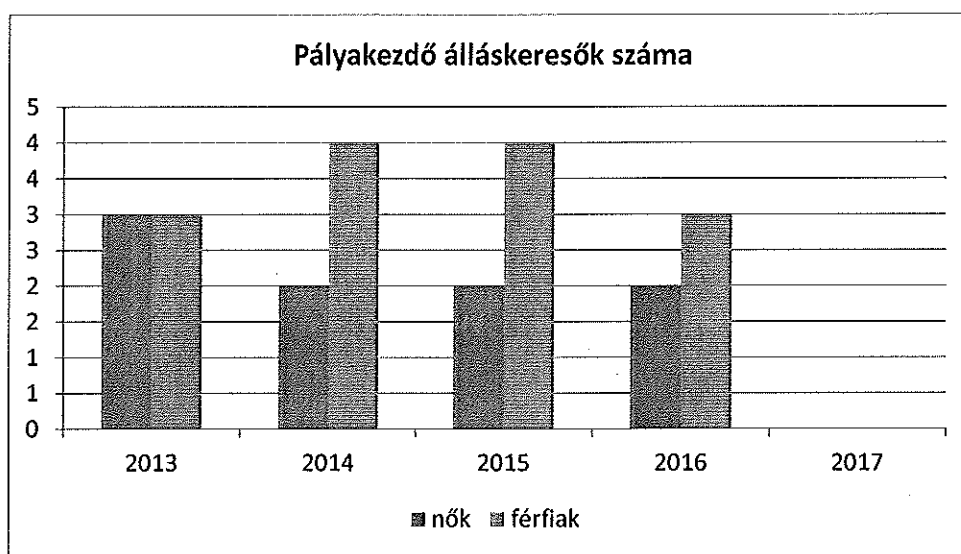
A táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A táblázatban szereplő adatok azonban nem pontos mutatói a munkanélküliek számának, hiszen azok csak az egy adott év során nyilvántartásba kerülő, illetve szereplő személyek számát mutatják. A szociális területen dolgozók

tapasztalatai szerint még mindig és nem kevés számban vannak olyanok, akik tartósan munkanélküliek, de a nyilvántartásokban nem jelennek meg.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	95	102	197	3	3,2%	3	2,9%	6	3,0%
2014	94	100	194	2	2,1%	4	4,0%	6	3,1%
2015	92	99	191	2	2,2%	4	4,0%	6	3,1%
2016	87	95	182	2	2,3%	3	3,2%	5	2,7%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. Az utóbbi években a hátrányos helyzetű személyek (25 év alatti fiatalok, idősebbek, nők, romák, stb.) foglalkoztathatóságának, munkaerő-piaci részvételének javítására, a fiatalok munkanélküliségének megelőzésére több pályázatot hirdettek meg, melyek mindegyike, ha rövid időszakra is, de a munkalehetőségek bővítését szolgálták, és ezek a vizsgált számokban is megmutatkoznak. Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv, az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

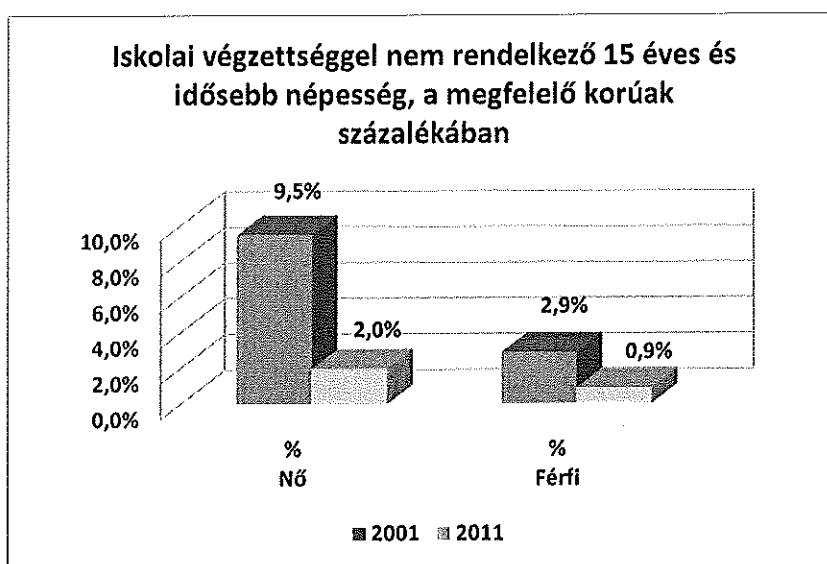
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az iskolai végzettség, szakképzettség fontos szempontja a foglalkoztatásnak, mely a szegénység vizsgálatánál, a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő	Férfi	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	90,5%	97,1%	9,5%	2,9%
2011	98,0%	99,1%	2,0%	0,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

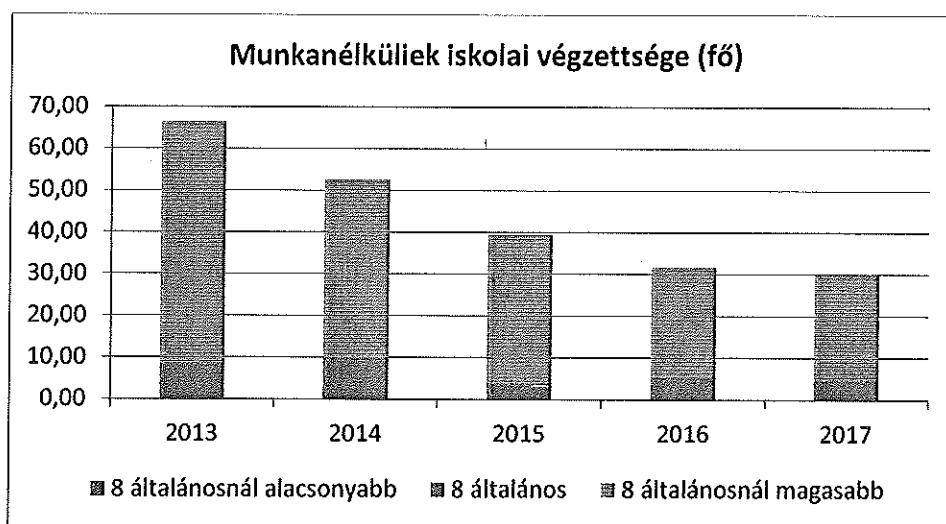

A népszámlálási adatok alapján az aktív korú lakosság arányában elenyésző az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők aránya. Ezen csoporton belül viszont a nők aránya (2%) lényegesen magasabb, mint a férfiaké (0,9%).

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	67	1,00	1,5%	7,75	11,7%	57,75	86,8%
2014	53	1,00	1,9%	9,00	17,1%	42,50	81,0%
2015	40	0,25	0,6%	3,50	8,9%	35,75	90,5%
2016	32	0,25	0,8%	5,00	15,7%	26,50	83,5%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	4,75	n.a.	25,25	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

A felnőttoktatásban résztvevőkről nem áll rendelkezésre adat.

3.2.8. számú táblázat – Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

A középfokú iskolában felnőttoktatásban résztvevőkről nem áll rendelkezésre adat.

A felnőtt lakosság számára, amennyiben érettségi képesítést szeretne szerezni, legközelebb Sátorajúj- hely városában van lehetőség tanulmányok folytatására.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

Év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2013	33	4,0%	0	0%
2014	23	2,8%	0	0%
2015	33	4,1%	0	0%
2016	21	2,6%	0	0%
2017	15	2,1%	0	0%

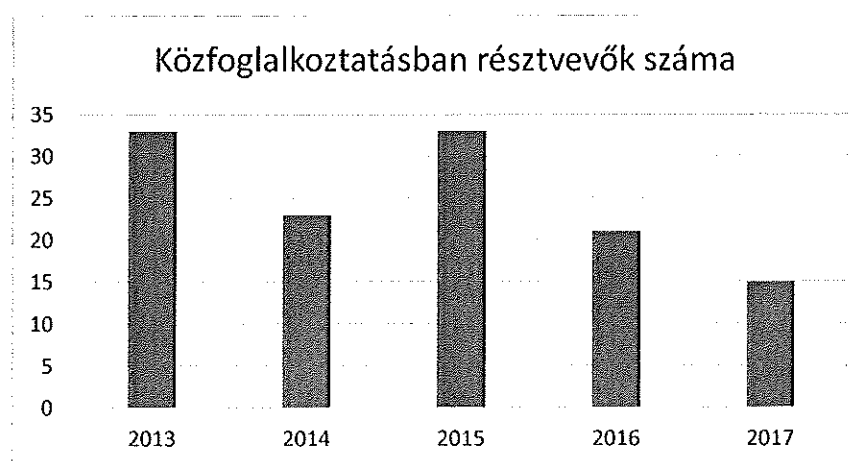
Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatásban évről – évre változó létszámban kerülnek bevonásra a résztvevők. A létszám annak függvényében változik, hogy az önkormányzat a Munkaügyi Központ által kiírt közfoglalkoztatásra irányuló és egyéb pályázatokon milyen sikerrel szerepel. Az adatokból azonban látszik, hogy évről-évre egyre kevesebben vesznek részt a közfoglalkoztatásban.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás új rendszerének 2010. évi bevezetése és folyamatos átalakítása, finomítása lehetőséget nyújt az önkormányzat számára a város közterületeinek karbantartására és egyéb munkálatok elvégzésére.

A városi közfoglalkoztatásnak nagy lehetőséget jelentett a „Start mintaprogram”, melynek keretében kerül sor a foglalkoztatásra. A mintaprogramban résztvevők a program keretében „állandó” foglalkoztatásban vesznek részt.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott munkavállalók száma a Munkaügyi Központ által indított közfoglalkoztatási programokon való szerepléstől függ.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	Elérhetőség átlagos ideje autóval	Autóbusz járat- párok száma munka-napo- kon	Átlagos utazási idő autóbusz- szal	Vonat járatok átlá- gos száma munka- napokon	Átlagos uta- zási idő vonat- tal
Legközelebbi centrum Sátoraljaújhely	20-25 <i>perc</i>	20	25-30 <i>perc</i>	-	-
Megye-székhely Miskolc	85-90 <i>perc</i>	3	5- 6 <i>óra</i>	18	1 <i>óra</i> 32 <i>perc</i>
Főváros Budapest	180-190 <i>perc</i>	2	9 <i>óra</i>	32	4-5 <i>óra</i>

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Pálháza városához legközelebb fekvő centrum Sátoraljaújhely, ahová autóval és busszal közel azonos idő alatt lehet elérni. A táblázatból látható, hogy a megyeszékhelyre, Miskolcra közel azonos idő alatt lehet elérni autóval és vonattal. A vonatközlekedésnél azonban figyelembe kell venni, hogy a vasútállomás Sátoraljaújhelyben található, tehát oda is el kell jutni busszal vagy autóval. Hasonló a helyzet a Budapestre való közlekedéssel kapcsolatban is. Az autóbuszszal való utazás a három közlekedési forma közül a legtöbb időt veszi igénybe. Az utak állapota is hosszabbítja az utazás idejét, valamint az is, hogy nagyon kevés a közvetlen járatok száma, egyes esetekben akár kétszer, háromszor is át kell szállni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A munkanélküliek között jelentős azon hátrányos helyzetű csoportok aránya, akiknek a munkaerőpiacra kerülés, illetve visszatérés nehézségekbe ütközik. Ezek megoldásával megtörténhet a felzárkóztatás, és a munkaerő-piacra való visszatérés.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	<i>nincs</i>	
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásoközpontban	<i>van</i>	<i>Munkaügyi Központ programjai</i>
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	<i>nincs</i>	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásoközpontban	<i>van</i>	<i>Munkaügyi Központ programjai</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A regisztrált álláskeresőik részére a Munkaügyi Központ által szervezett képzések és tájékoztatók jelentenek segítségek, hogy visszakerüljenek a munka világába. Helyben az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás jelent megoldást.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg. Az önkormányzat és intézményei bonyolítják le a közfoglalkoztatás jelentős részét, amelynek keretében aktív korúak foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők foglalkoztatása történik. Annak figyelembe vételével, hogy a támogatásra való jogosultság jövedelmi feltétele a család egy fogyasztási egységre jutó jövedelme nem haladhatja meg a 25.650.- Ft-ot és a megállapítható támogatás fix összege 22.800.- Ft/hó, a jogosultak többsége (az alkalmi munkavégzésből származó bevételek figyelmen kívül hagyásával) mélyszegénységben él. Mivel a városban roma származású lakos nem él, így mélyszegénységben élő roma nincs a településen.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került. Pálháza Város Önkormányzata által hozott rendeletek esetében a 3/2015. (II.12) számú önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni

szociális ellátásokról lépett életbe. A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontból rászorult családok életminőségén kíván javítani, valamint segítséget nyújtani az önhibájukon kívül rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek és családjuk részére.

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere. Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben (továbbiakban Flt.) meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőknél.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Az állami foglalkoztatási szerv az álláskereső és a munkáltatók részére is nyújt támogatásokat:

Álláskereső támogatása:

- Képzési támogatás (támogatható személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti).
- Álláskeresői járadék (az Flt. 25. §-a szerint).
- Nyugdíj előtti álláskeresői támogatás (az Flt. 30. §-a szerint).
- Utazási költségtérítés (az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatosan állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint).
- Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás (az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magán-

személyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében).

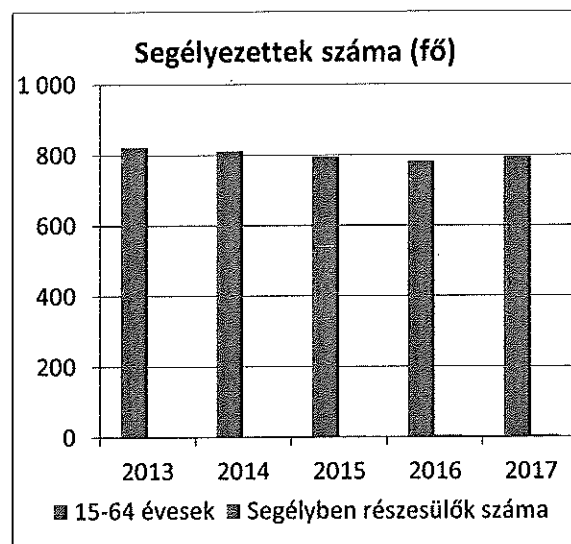
Munkáltatók részére nyújtott támogatások:

- A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.
- A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	822	1,75	0,2%
2014	812	2,50	0,3%
2015	796	3,25	0,4%
2016	782	4,50	0,6%
2017	796	5,75	0,7%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

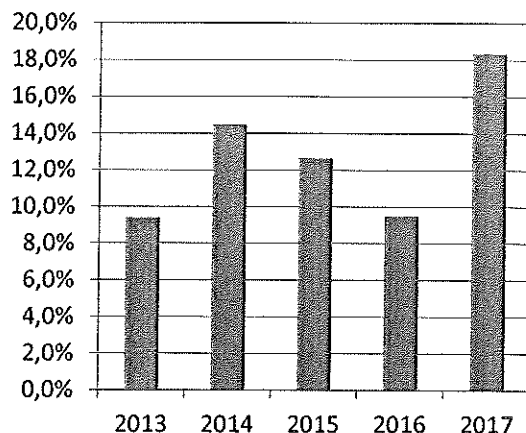
Az adatokból látható, hogy a 15-64 év közötti lakónépesség száma folyamatosan csökkenés mellett az álláskeresési segélyben részesülők aránya emelkedik.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2013	66,50	6,25	9,4%
2014	55,25	8,00	14,5%
2015	39,50	5,00	12,7%
2016	26,25	2,50	9,5%
2017	30,00	5,50	18,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői járadékra jogosultak aránya (%)

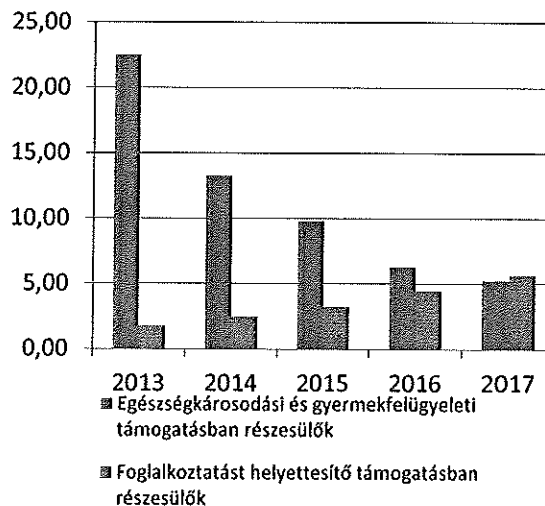
A Munkaügyi Hivatal által nyilvántartott álláskeresők száma 2016-ig csökkenő tendenciát mutat, azonban 2017-ben emelkedésnek indul, és ezen adatok függvényében változik az álláskeresői járadékra jogosultak száma is.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1- (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői segély - negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	22,50	2,74%	1,75	2,63%
2014	13,25	1,63%	2,50	4,52%
2015	9,80	1,23%	3,25	8,23%
2016	6,30	0,81%	4,50	17,14%
2017	5,25	0,66%	5,66	18,87%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ellátottak száma (fő)

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy településünkön az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

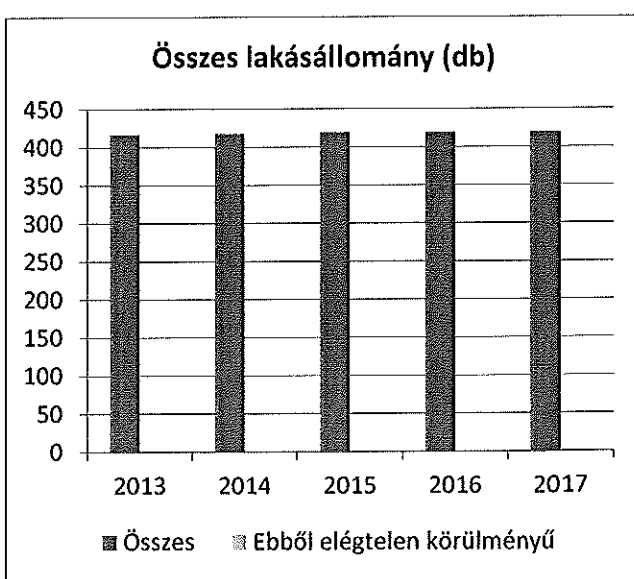
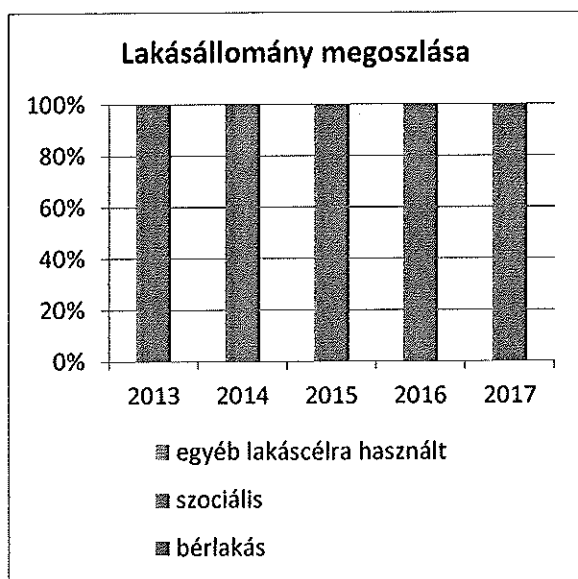
a) bérlakás-állomány

A pályázati lakosok saját tulajdonú családi házakban élnek. A 420 házból kb. 15-20 üresen áll. A lakók kihálnak, az örökösök a házak csak kevés hányadát szeretnék megtartani, a többségük értékesíteni szeretné. A város 5 db szociális bérlakással rendelkezik, melyek állandó jelleggel lakottak.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	417	0	0	0	5	0	0	0
2014	418	0	0	0	5	0	0	0
2015	420	0	0	0	5	0	0	0
2016	420	0	0	0	5	0	0	0
2017	420	0	0	0	5	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati bérlakás építés részeként szociális bérlakások épültek 2002-ben. Az érdeklődőknek pályázatot kell benyújtaniuk az önkormányzathoz. A Képviselő-testület a helyi rendeletben foglalt szempontok és szociális helyzet alapján dönt a lakások bérbe adásáról. A lakásokat csak határozott időre 4 évre lehet bérbe adni, mely kérelemre egy alkalommal meghosszabbítható.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A helyi lakosok saját tulajdonú lakásaikban élnek, melyeket rendben tartanak, a szükséges javítási munkákat elvégzik, így a városban nincs olyan lakás, amely elégtelen lakhatási körülményeket biztosít, ezáltal veszélyeztetett lakhatási helyzetek sincsenek, valamint nem jellemző a hajléktalanság sem.

e) lakhatást segítő támogatások

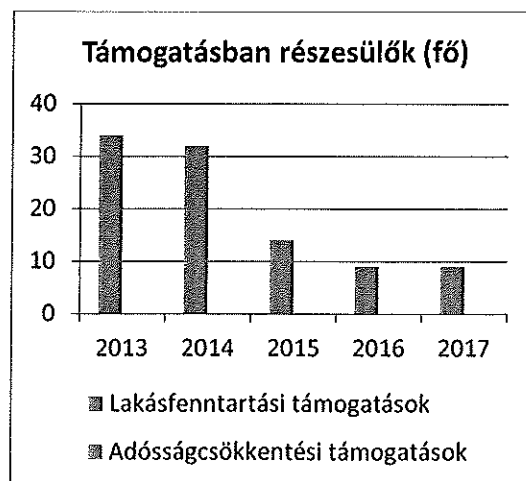
A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A kormány által létrehozott CSOK program központilag kíván segítséget nyújtani a népesség megtartásához, növekedéséhez, a lakhatás megoldásával, ennek hatásairól, számairól településünk vonatkozásában nem rendelkezünk adatokkal.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2013	34	0
2014	32	0
2015	14	0
2016	9	0
2017	9	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az adatokból látható, hogy a 2015-ös évben bekövetkezett jogszabályváltozás következtében lényegesen lecsökkent a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében. A lakosság eladósodottságáról nyújt némi tájékoztatást a hivatalhoz érkezett Végrehajtói Iroda által küldött hirdetmények, amelyek száma évente 1-2 darab. A szociális bérlakások tekintetében az ott lakók nem halmoztak fel tartozást.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Pálháza város közigazgatási területén kívül, külterületen és nem lakóövezetben nem találhatók lakások.

A közüzemi ivóvízhálózat 1999 óta a közigazgatás belterületének teljes egészében ki van építve, ami jelenleg 9,4 km hosszú. A városban lévő vízmű önálló forrással rendelkezik, azonban a megnövekedett lakosság miatt a helyi vízmű kapacitása kicsinek bizonyult, ezért a sátoraljaújhelyi kutakkal kellett összekötni. A lakosság vízfogyasztását jelenleg fele-fele arányban a helyi ill. a sátoraljaújhelyi kutak biztosítják. A helyi vízművet is a sátoraljaújhelyi Zempléni Vízmű Kft. üzemelteti.

A település közigazgatási területén a szennyvízcsatorna hálózat teljes mértékben kiépítésre került, hossza 9,4 km. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2011.-ben 378 db.

A város közigazgatási területén a földgázvezeték 1995. évben épült ki, hossza 8 km, a kiépítettsége 100 %-os. Háztartási gázfogyasztók száma 282.

A városban a kiefeszültségű villamosvezeték kiépítettségei 100 %-os. Valamennyi lakásba be van vezetve a villany. Minden utca rendelkezik közvilágítással, melynek korszerűsítése is megtörtént.

A helyi önkormányzati utak a település belterületén lévő, az úthálózat nagy százalékát alkotó utak, amelyeknek az elsődleges funkciója az összeköttetés megteremtése, valamint a lakóingatlanok megközelítése. Az önkormányzat folyamatosan, pályázati támogatás igénybevételével valósítja meg az utak felújítását. A városban az önkormányzati kiépített út és köztér hossza 15 km. Gyalogos közlekedésre alkalmas járda a Dózsa György úton található, amely a település fő utcája, a járdák hossza: 4 km.

2012.-ben került átadásra a Kassa - Sárospatak kerékpárút Pálházát érintő szakasza.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Pálháza városában szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, (közterületen és önkormányzati ingatlanokon)
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. Az Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma
2013	2	0	0
2014	2	0	0
2015	2	0	0
2016	2	0	0
2017	2	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

A város és a környező települések egészségügyi ellátását két körzetben, két házi orvos látja el. A fogorvosi körzetekben két fogorvos, a védőnői körzetekben 1 védőnő látja el a feladatokat. A rendelési időn kívül, hétfőig és ünnepnapokon az önkormányzat által szervezett orvosi ügyelet biztosítja a folyamatos ellátást. A betegellátás a 2011.-ben felújított egészségügyi központ akadálymentesített épületében biztosított. Gyermekorvossal a város nem rendelkezik.

Gyógyszertár található a településen, munkaidőn kívül ügyeleti rendszerben biztosítja a folyamatos gyógyszerellátást.

A kórházi betegellátást legközelebb sátorajújhelyi Erzsébet Kórházban lehet igénybe venni.

2016-ban került átadásra a Mentési pont, ahol a hét minden napján, napi 24 órában rendelkezésre áll egy eset kocsis, nagymértékben segítve a város és a környező települések lakosainak egészségügyi ellátását.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

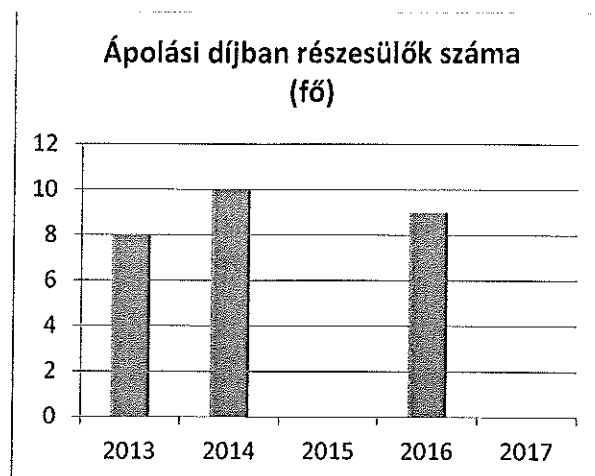
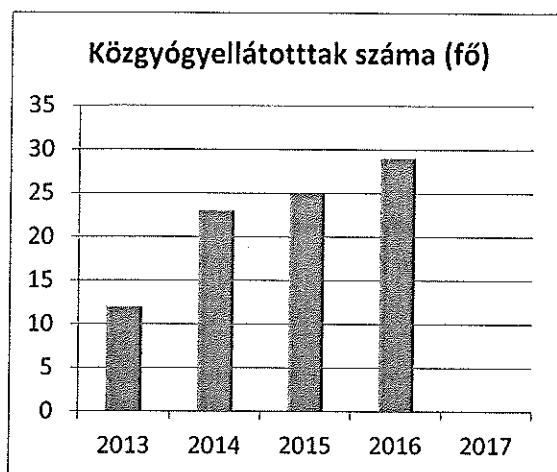
Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2013	12
2014	23
2015	25
2016	29
2017	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2013	8		8
2014	10		10
2015	n.a.		n.a.
2016	9		9
2017	n.a.		n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A szociális, egészségügyi intézmények, civil szervezetek között kapcsolat kiemelkedő fontosságú a megelőzésben, a problémák kezelésében, a szűrőprogramokhoz jutásban. A Népegészségügyi Program is kiemelten kezeli a szervezett szűrővizsgálatokat. Kóroki összetétel alapján vezető halálok a szív- és érrendszeri betegség. Ezt követik a daganatos betegségek, az emésztőrendszer és a légző rendszer betegségei. A háziorvosok jelentős prevenciós munkát végeznek. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára Sátoraljaújhelyben és Miskolcon biztosított.

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, háziorvos, fejlesztő pedagógus bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolás korú gyermekek kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával történik.

A közétkeztetést az önkormányzat a 2012. felújított Körzeti Alapszolgáltatási Központ működési keretein belül oldja meg. Az általános iskolai oktatásban és óvoda nevelésben részt vevő gyermekek részére az iskola épületében lévő külön konyha biztosítja a napi egyszeri meleg ételt. Mindkét konyhán a törvényi előírásokat betartva, az egészséges táplálkozásnak megfelelően készülnek az ételek.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet.

A fentiekén túl a sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető. A nyári időszakban, kérésre, az iskola tornaterme, valamint műfüves pályája a sportolni vágyók rendelkezésre áll, amennyiben nem tudják igénybe venni a városban található sportpályát, vagy a másik műfüves focipályát. A 2012.-ben átadott Sárospatak – Kassa kerékpárút nemcsak a kerékpározni szeretők számára nyújt biztonságos sportolási lehetőséget, hanem lehetőséget teremt azok számára is, aki futással szeretné egészségesebb életmódját folytatni.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A város és a környéken lakók kulturális igényeinek kielégítésére a Térségi Művelődési Házban található jelentős könyvtárral rendelkező könyvtár biztosít lehetőséget. Az épületben található egy 257 ülőhelyes színházterem, ami az igényektől függően akár 300 ülőhelyig is bővíthető, melyben rendszeresen sor kerül színházi előadások megszervezésére. Az állami ünnepek is itt kerülnek lebonyolításra. Az általános iskola minden évben gálát szervez, amelyen az osztályok bemutathatják tehetségüket.

Hagyományosan minden év július hónapjának utolsó szombatján kerül megszervezésre a városnap, valamint szinté hagyomány, hogy minden év október első szombatján az önkormányzat vendégül látja a város időskorú lakosságát a Térségi Művelődési Házban, ahol az iskola tanulói műsorral szórakoztatják a megjelenteket, és anyagi lehetőségeihez mérten és támogatók bevonásával a Képviselő-testület szaloncukrot és gyümölcsöt ajándékoz részükre. Az Adventi időszakban a Karácsonyra való felkészülés jegyében az Egyházak bevonásával közös gyertyagyújtásra gyűlnek össze a helyi lakosok Advent 4 vasárnapján. Színét hagyomány, hogy Szent este előtt pár nappal a város lakosai részére közös karácsonyi ünnepséget szervez a polgármesteri hivatal, ahol az iskolások műsora után, a Huták Virágai Népdalkör közreműködésével a művelődési házban felállított karácsonyfa körül a polgármester kellemes ünnepeket kíván a lakosságnak egy pohár forró tea, és forralt bor társaságában.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Mivel városunkban nem élnek roma származású lakosok, így nem alakult roma nemzetiségi önkormányzat, ezért ilyen jellegű tevékenység nincs a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás	– tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetéről, – Munkaügyi Központba történő irányítás a további ellátások lehetősége érdekében
Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának romlása	Egészségügyi vizsgálatok, prevenciók szűrővizsgálata- népszerűsítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Pálháza lakosság száma 2018. január 1.-én 1088 fő ebből

0-2 évesek száma:	32 fő
3-5 évesek száma:	25 fő
6-13 évesek száma:	60 fő
14-17 évesek száma:	36 fő
Összesen:	153 fő

A gyakorlatban ebből a korosztályból kerülhetnek ki a veszélyeztetett és védelembe vett kiskorú gyermekek. Elmondható, hogy a településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik. A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a városban jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

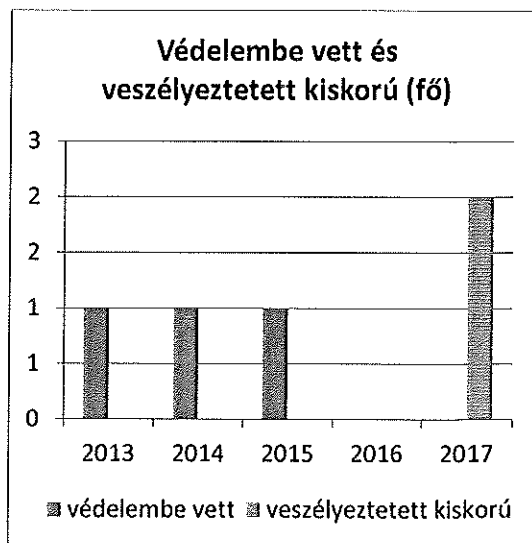
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2013	1	0
2014	1	0
2015	1	0
2016	0	0
2017	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- b) rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- c) gyermektartásdíj megelőlegezése
- d) otthonteremtési támogatás
- e) kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Személyes gondoskodás keretében tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás
- b) gyermekek napközbeni ellátása
- c) gyermekek átmeneti gondozása

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni juttatások (2017):

Ellátás megnevezése	Támogatásban részesítetek száma (fő)	Állami támogatás (Ft)
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők (tájékoztató jellegű)	37	
Ebből: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri támogatása (augusztus, pénzbeli támogatás)	Emelt összegű (6 500,- Ft) 12 fő Alapösszegű (6 000,- Ft) 21 fő Összesen: 33 fő	204 000,- Ft
Ebből: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri támogatása (november, természetbeni támogatás, Erzsébet utalvány)	Emelt összegű (6 500,- Ft) 11 fő Alapösszegű (6 000,- Ft) 18 fő Összesen: 29 fő	179 500,- Ft

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre. (tankönyvtámogatás, étkezési kedvezmény, illetve kétszer egy évben eseti támogatás)

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

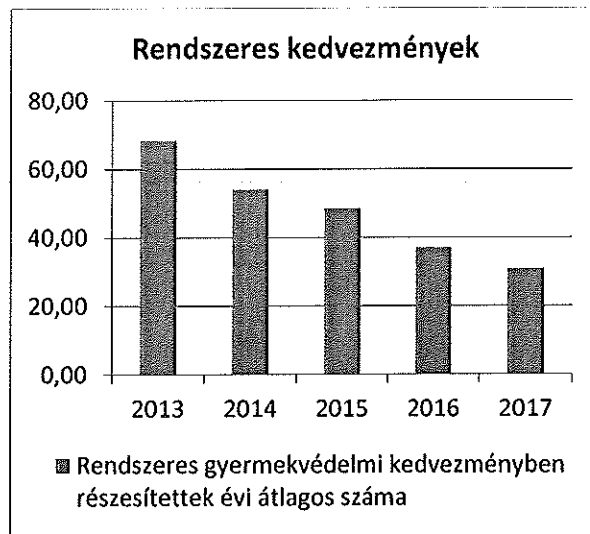
Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások összesítőjének táblázata (lsd. előző pont) mutatja a 2017. évben gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek számát.

A Gyvt. 2017. január 1-jén hatályba lépett módosításával az Erzsébet-utalvány formájában nyújtott természetbeni támogatás összege 2017. évtől emelésre és differenciálásra került, mely alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és egyben hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára emelt összegű támogatás, az e feltételeknek nem megfelelő, de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára alapösszegű támogatás kerül biztosításra. A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény az emelt összegű támogatás értékét 6 500,- Ft-ban, az alapösszegű támogatás értékét 6 000,- Ft-ban határozza meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2013	68,50
2014	54,00
2015	48,50
2016	37,00
2017	31,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető a gyermekvédelmi törvény és a helyi rendelet szabályainak megfelelően az a gyermeket gondozó család, amely időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

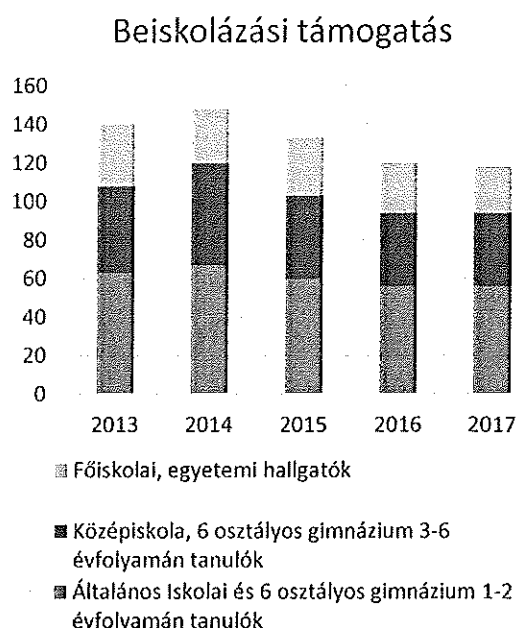
Pálháza város önkormányzata az általános és középiskolai, valamint a felsőoktatásban részt vevő tanulókat - segítve ezzel a tanévkezdés nehézségeit - iskolalátogatási igazolás bemutatása mellett

- Főiskolai, egyetemi hallgatók részére 12.000,- Ft/fő
- Középiskola, 6 osztály gimnázium 3.-6. évfolyamán tanulók részére 10.000,- Ft/fő
- Általános iskolai tanulók részére és a 6 osztályos gimnázium 1.-2. évfolyamán tanulók részére 6.000.- Ft/fő

egyszeri, iskola kezdési támogatást biztosít.

	Általános Iskolai és 6 osztályos gimnázium 1-2 évfolyamán tanulók	Középiskola, 6 osztályos gimnázium 3-6 évfolyamán tanulók	Főiskolai, egyetemi hallgatók	Összesen:
2013	63	45	32	140
2014	67	53	28	148
2015	60	43	30	133
2016	56	38	26	120
2017	56	38	24	118

Forrás: önkormányzati adatok

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekétkeztetést, ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is alkalmazni kell.

A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek mindegyike jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, melyet különböző mértékű kedvezményekkel vehetnek igénybe:

- bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek esetén a kedvezmény az intézményi térítési díj 100 %-a,
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-a,
- tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Pálháza nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek, így anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő pedagógiai programra sincs szükség.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Pálháza városában szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek, így ebben a lakókörnyezetben gyermekek sem élnek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál is sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében

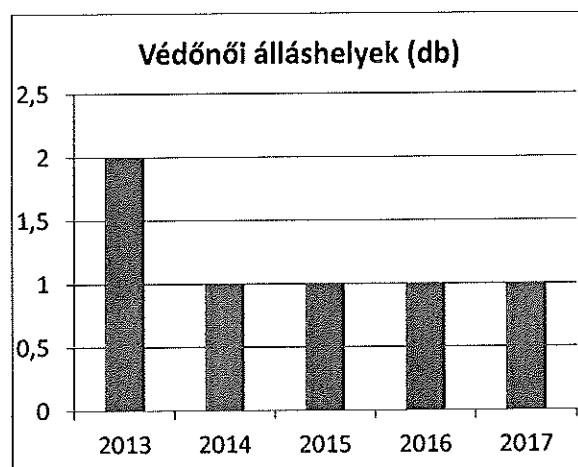
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Védőnői Szolgálat ellátási területe Pálházán kívül még 8 település (Kishuta, Nagyhuta, Kovácsvágás, Vágáshuta, Filkeháza, Füzérkaja, Füzérradvány és Bózsza) 0-18 éves korú lakosságára, valamint a felnőtt lakosság azon rétegére terjed ki, akik szoros kapcsolatban állnak ezzel a korosztállyal, illetve valamilyen lakossági szűrésben érintettek.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	2	n.a.
2014	1	n.a.
2015	1	n.a.
2016	1	n.a.
2017	1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői munka során figyelemmel kísérik az újszülöttek, csecsemők, kisgyermek test- lelki- és szociális jólétét. Ha ebben bármilyen eltérést észlelnek, amit kompetenciájukon belül nem tudnak jó irányba előmozdítani akkor azt szóban, szükség szerint írásban jelzik a megfelelő intézménynek.

Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik. Az egészségügyi prevenciós tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadással tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Sajnos településünkön nincs gyermekorvos, a legközelebbi Sátoraljaújhelyben található. A környéken tapasztalható kevés születés miatt egy helyben működő gyermekorvosi praxis fenntartása nem gazdaságos.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2013	0	25 103	0	n.a.	0
2014	0	25 866	0	n.a.	0
2015	0	25 756	0	n.a.	0
2016	0	24 565	0	n.a.	0
2017	0	n.a.	0	n.a.	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztésről, rehabilitációról. Az óvodai ellátásban a fejlesztést szakképzett óvónők végzik.

d) gyermekjóléti alapellátás

Pálháza Város Önkormányzata a kötelező feladat-ellátási körébe tartozó, személyes gondoskodás keretében nyújtott gyermekjóléti alapellátásokat integrált intézményén, a Pálházai Körzeti Alapszolgáltatási Központon keresztül biztosítja. A szolgáltatás valamennyi tevékenysége – a gyermekvédelmi törvény szellemiségére és szabályozására építkezve – a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul.

A veszélyeztetettség a gyermekvédelmi törvény szerint „olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza”. A veszélyeztetettség már kora gyermekkorban megjelenik. A jelzőrendszer működésének köszönhetően ezek hamar kiszűrésre kerülnek városunkban.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

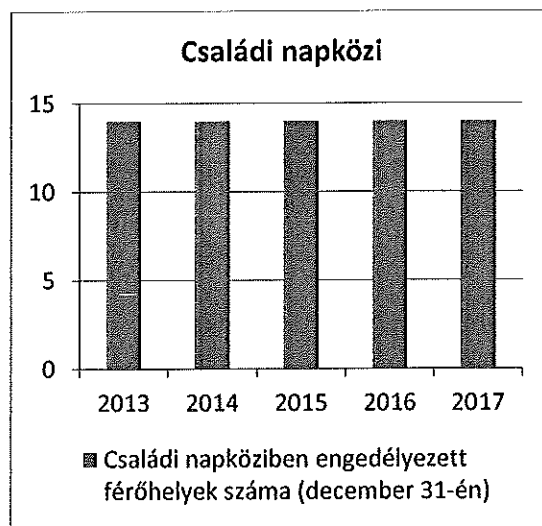
Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	1	0	0	5
2014	1	0	0	5
2015	1	0	0	5
2016	1	0	0	5
2017	1	5	2	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Helyi adatgyűjtés

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2013	14
2014	14
2015	14
2016	14
2017	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

e) gyermekvédelem

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatának ellátása érdekében veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működött, illetve koordinál, mely lehetővé teszi a gyermekeket általában érintő veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. A jelzőrendszer tagjai különösen a védőnők, gyermekorvosok, köznevelési intézmények, rendőrség, ügyészség, bíróság, pártfogó felügyelői szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet – ami főként anyagi helyzet miatt van – igyekszik a város közösen

megoldani. A gazdasági válság, a munkanélküliség magával hozza, hogy egyre több család kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulnak, amit azonban csak lokalizálni tudunk, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló forrásokból nem lehet

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az általános iskolai oktatásban résztvevők részére az iskola nyári tábort szervez, aki ezen nem vesz részt, annak lehetősége van a Pálházi Körzeti Alapszolgáltatási Központ által szervezett foglalkozásokon részt venni, ahol különböző kézműves foglalkozásokkal biztosítják a nyár folyamán 2-3 hétre a gyermekek napközbeni felügyeletét. A sportolni vágyó gyermekek szabadon használhatják a városban található futballpályát, és a körbekerített műfüves kispályát.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az oktatási intézmények a tanév során, közétkeztetés keretén belül tudják biztosítani a gyermekétkeztetést. Sajnálatos módon egyre több a szűkös anyagi körülmények között élő gyermekek száma, akik számára nem természetes, hogy naponta egyszer meleg ételt kapnak az iskolai szünet időszakában.

2017 szeptemberétől állami forrásból ingyen tankönyvet kap elsőtől a kilencedik évfolyamig minden diák, ezt nem kell külön igényelni. 9. évfolyam fölött a rászoruló diákok kapják ingyen a tankönyveket.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen egy óvoda és egy általános iskola működik, melyben egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		2
Hány településről járnak be a gyermekek		7
Óvodai férőhelyek száma		75
Óvodai csoportok száma		2
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6:30 - 16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		július hónap
Személyi feltételek		Fő
Óvodapedagógusok száma		4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		4
Gyógypedagógusok létszáma		1
Dajka/gondozónő		2
Kisegítő személyzet		1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvoda nyitvatartási ideje jól illeszkedik a munkában álló szülők munkaidejéhez is.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyermekcsoportok száma gyógypedagógiai nevelésben
2013	n.a.	2	75	1	47	n.a.
2014	n.a.	2	75	1	39	n.a.
2015	n.a.	2	75	1	40	n.a.
2016	n.a.	2	75	1	42	n.a.
2017	n.a.	2	75	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban.

A szakértői bizottság véleményének figyelembe vételével az oktatási intézmények biztosítják a fejlesztést az érintett gyermekek esetében.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igénylő gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

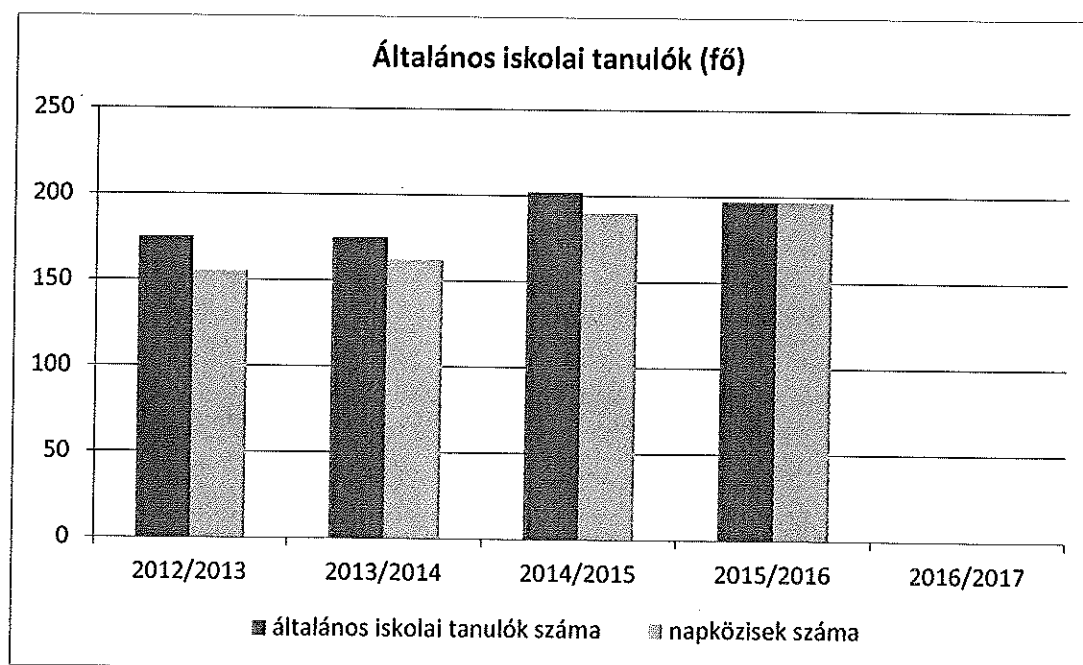
ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	65	110	175	155	88,6%
2013/2014	63	112	175	162	92,6%
2014/2015	62	140	202	190	94,1%
2015/2016	55	142	197	197	100,0%
2016/2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

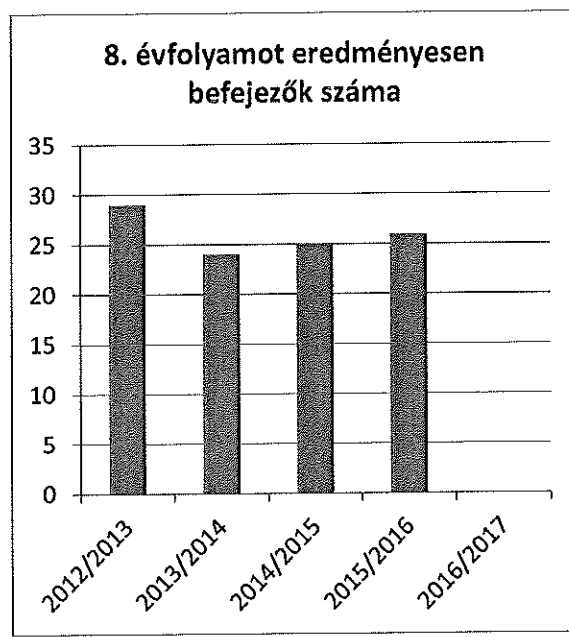
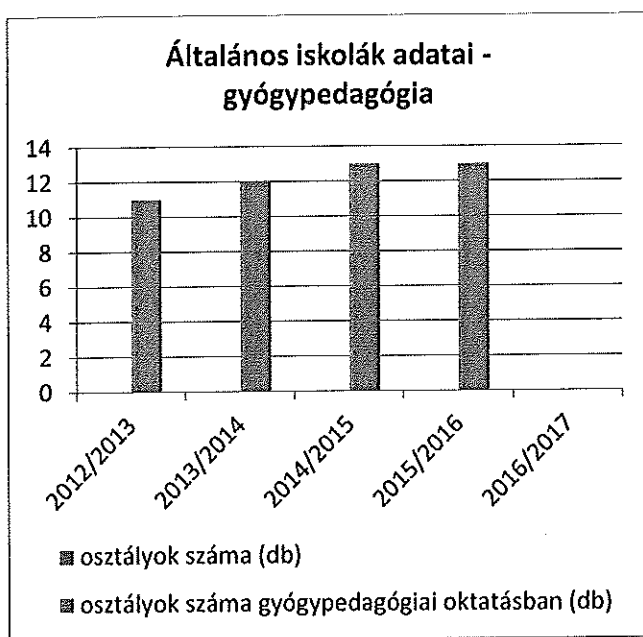
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	0	11	1
2013/2014	0	12	1
2014/2015	0	13	1
2015/2016	0	13	1
2016/2017	0	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2012/2013	29
2013/2014	24
2014/2015	25
2015/2016	26
2016/2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar
Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az iskolában fontos feladat, hogy a szociális hátránnyal küzdő gyermekek nevelése-oktatása a tanuló javát szolgálja. Feladataik:

- tudatos értékválasztásra ösztönzés,
- a fegyelem javítását célzó intézkedési terv feladatának megvalósítása,
- a veszélyeztetettség jelzése,
- az „Útravaló Ösztöndíjprogram – Út a középiskolába” pályázaton belüli mentorálás,
- az Arany János Tehetséggondozó Programba jelentkeztetés,

- egészségnevelési programok, bűnelkövetés, vagy a bűnismétlés céljából indított programok,
- a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal való szoros kapcsolattartás,
- konzultáció a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése érdekében együttműködés a kollégákkal, a fejlesztő- és a gyógypedagógusokkal.

A család, mint az elsődleges szociális háttér mellett igen jelentős szerepük van az iskolának a gyermekek testi, lelki és társas fejlődésében, a tanulókat esetlegesen ért veszélyeztetettség prevenciójában, az okok feltárásában.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani minden infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére a beruházásban, fejlesztésben. Kiemelten fontos az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételnek összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a településen a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók körét. A 4.§. 13. pont alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Önkormányzatunk fontos céljának tekinti, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Pálháza városában az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A városban egy általános iskola működik, így nincs összehasonlítási alap.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az intézmény pedagógusai az osztályközösségek alakítása, az egyes diákok személyiségfejlesztése során személyes példamutatással, tudatos neveléssel arra törekszenek, hogy a tanulókat ne érje közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás. Az egyenlő bánásmód alapvető, a pedagógus egyformán viszonyul valamennyi tanítványához. Az esélyegyenlőség biztosítása azt kívánja meg, hogy a pedagógusok felismerjék ki az, aki valamilyen oknál fogva hátrányosabb helyzetű, és ezt a hátrányt, pedagógusként hogyan lehet kiküszöbölni.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, iskolai erőszak	szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működése, felvilágosítás a helyi körzeti megbízottal közösen

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, a munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára.

A gyermekgondozási szabadságról (GYES, GYED, GYET) visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. A munkaadók sokszor gondolják azt, hogy a gyermeket nevelő nők kevésbé terhelhetők, gyermekük esetleges betegségei, a család ellátása miatt kevésbé kiszámíthatók. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabbidőt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

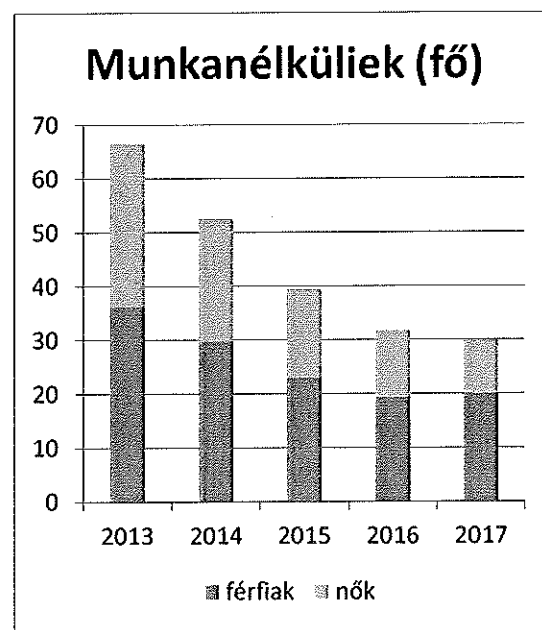
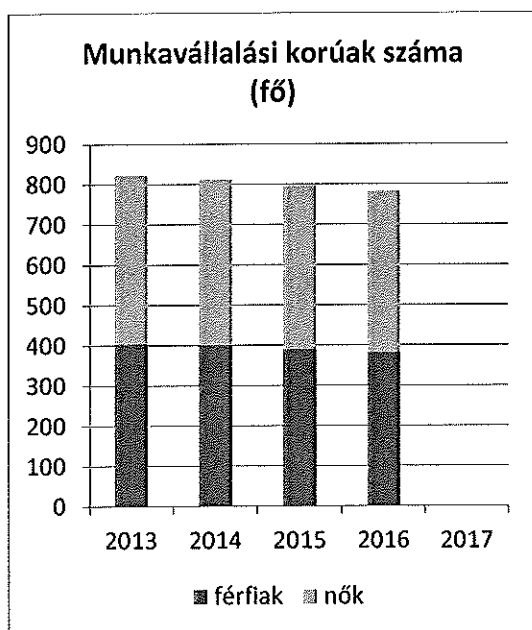
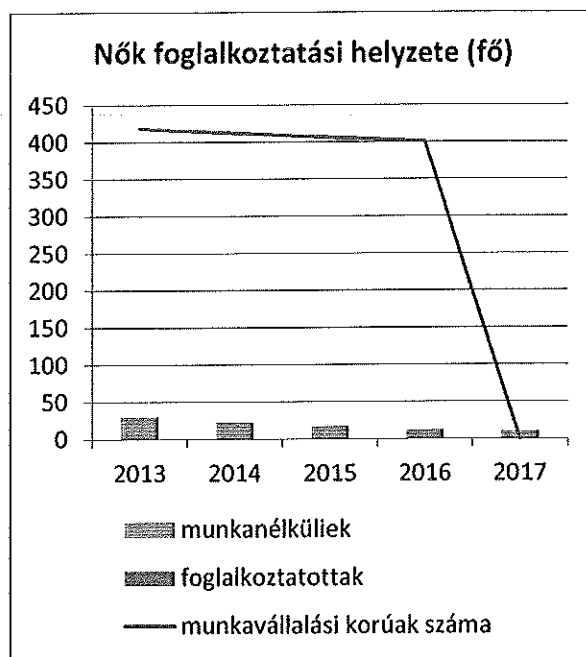
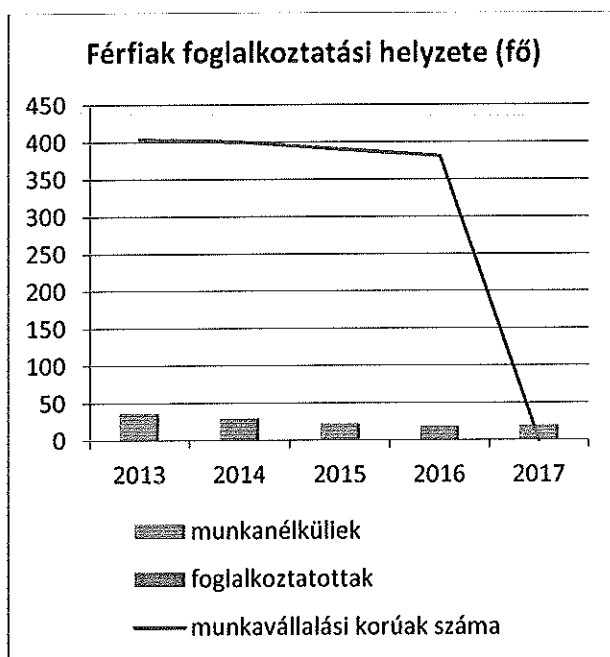
A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A HEP elkészítése folyamán vizsgált adatok tükrében (pl. 2. sz. tábla) megállapítható, hogy a nők száma városunkban magasabb, mint a férfiak száma, a település összlakosságának 51 %-a nő. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2013	404	418	n.a.	n.a.	36	30
2014	400	412	n.a.	n.a.	30	23
2015	390	406	n.a.	n.a.	23	17
2016	381	401	n.a.	n.a.	19	13
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	20	10

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...). A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükénél fogva jellemzően pl. a kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen. Van arról is információ, hogy GYES után az anya, mivel távolabbi helyen talált állást magának, gyermekét is a munkahelye szerinti település óvodájába íratta.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitel szerűen élő várandós anyákat. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válság helyzetét.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	2	n.a.	n.a.
2014	1	n.a.	n.a.
2015	1	n.a.	n.a.
2016	1	n.a.	n.a.
2017	1	n.a.	n.a.

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a problémák korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyermekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Növeli az áldozatok részéről a bejelentési aktivitást, hogy csak akkor lehet segíteni, ha szakemberhez fordulnak. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, és a szomszédok is sokat tehetnek az észlelés érdekében.

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen anyaoththon, családok átmeneti otthona nem működik. A helyi információk alapján erre nincs szükség.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A település közéletében a nők aktivitása magasabb, mint a férfiaké. A Polgármesteri Hivatalban és a Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ dolgozói többségében nők. A különböző rendezvények lebonyolítása során arányaiban a nők vesznek részt nagyobb létszámmal.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Polgármesteri Hivatal dolgozói		Összesen	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2013	5	2	3	5	8	7
2014	5	2	3	5	8	7
2015	4	3	3	5	7	8
2016	4	3	3	5	7	8
2017	4	3	3	5	7	8

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényyszerűen regisztrálni.

Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás, területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a helyi politika kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, és törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Eltitkolt családon belüli erőszak	Jelzőrendszer működtetése, felvilágosítás hova fordulhat az érintett segítségért (Családsegítő, Rendőrség, ingyenes hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele)
Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében	Segítő programok nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Pálháza lakosságszámának vizsgálatakor megállapítható, hogy a népességszám csökken, ellenben az időskorúak száma emelkedik. Pálháza jellemzően előregedő település. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősök száma növekszik. Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását.

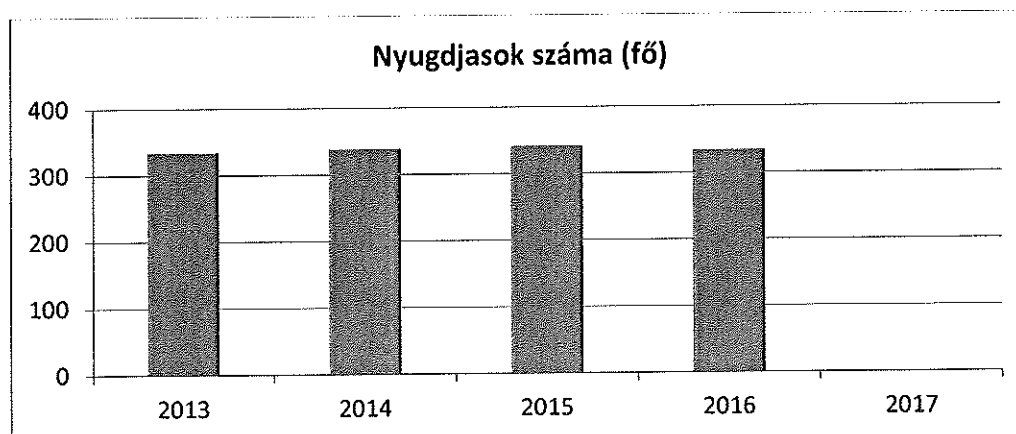
A demográfiai adatokat vizsgálva az idősök helyzetére jellemző, hogy kevesebben házasok, megnő az özvegyek, az egyedül élők száma. Ugyanakkor elmondható, hogy növekszik az átlag életkor, nő a nők élettartama.

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú, és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik az öregségi nyugdíj és a rehabilitációs járadék. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj, az árvaellátás, a szülői nyugdíj, a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2013	144	190	334
2014	140	198	338
2015	141	201	342
2016	140	194	334
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulás, a súlyos krónikus megbetegedések. Általános tendencia, hogy a megélhetési gondok miatt az eltartó családtagoknak megnő a munkával töltött ideje, kevesebb időt tudnak az idős családtagokra fordítani. Így megnő az igény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokra, mely a városban biztosított.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Pálházán az önkormányzati intézményekben nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat. Vizsgálva az idős korúak foglalkoztatását településünkön is az országos tendencia érvényesül. Nehezen lehet elhelyezkedni, munkát találni 55 év felett. Az intézmények, vállalkozások ritkán alkalmaznak időseket. A két leg-erősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeretek hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudást halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál, és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nappali ellátás keretében elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló emberekés szenvedélybeteg ellátásáról gondoskodik a Pálházai Körzeti Alapszolgáltatási Központ. Az ellátás keretében napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására, alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, igény szerinti napközbeni étkezésre is lehetőséget nyújt.

Az ellátási forma keretében működő idősek klubja elsősorban az idősebb korosztályhoz tartozók részére biztosít a nappali órákban hasznos időtöltést, társas programokat, kézműves foglalkozásokat, kulturális programokon való részvételt, étkezést. Az idősek klubjának feladata az ellátást igénybe vevő részére szociális, egészségügyi, mentális állapotának megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatás nyújtása. A helyi igényeknek megfelelő közösségi programok szervezése, az ehhez szükséges helyiség biztosítása. Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek

el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Az 55 év felettieket, illetve a tartós munkanélkülieket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást.

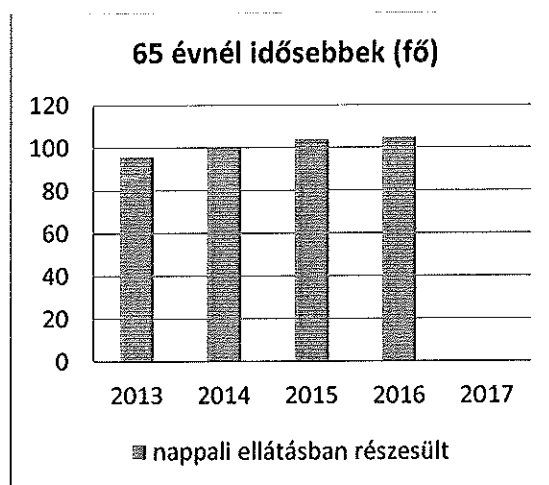
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2013	171	96	56%
2014	177	100	56%
2015	182	104	57%
2016	181	105	58%
2017	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuk és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az Szt-ben meghatározott feltételek fennállása esetén a nyugdíjkorhatárt elért, de szolgálati idővel nem rendelkező idősök részére időskorúak járadéka állapítható meg. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

Mivel városunkba senki nem részesül időskorúak járadékában így a táblázat kitöltése szükségtelen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Városban kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetőségét, akadálymentességét, a kedvezményes igénybevétel lehetőségeit.

c) idők informatikai jártassága

Az idők informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Folyamatosak az idős korosztály részére meghirdetett képzések és a tudás megszerzésére irányuló programok. Sok esetben az időknek abban kell segítséget nyújtani, hogy leküzdjék az újdonságtól, és a modern eszközök felhasználásától való félelmüket, és hogy képet kapjanak az internet széles körű felhasználásának lehetőségeiről. Az önkormányzat intézményei biztosítják az idők számára az internet szolgáltatás elérhetőségét. Az igény a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítenő a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de még tettere kész nyugdíjasok egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	Polgárőrség fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége
Megbetegedések száma emelkedik	Időskori prevenció szemléletének erősítése, előadások, szűrővizsgálatok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élők helyzetéről úgy, mint lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi, szociális helyzetéről kevés adat áll rendelkezésünkre, ezért nehéz lenne pontos képet alkotni róluk.

A fogyatékkal élő emberek a társadalomnak talán a legsérülékenyebb csoportját alkotják. Fontos lenne olyan környezet megteremtése számukra, ahol egyenlő esélyekkel érvényesülhetnek a mindennapi életben, úgy a közlekedésben, a lakhatásukban, a szociális és egészségügyi ellátásukban, az iskoláztatásukban, a munkalehetőségükben, a kulturális és társadalmi életükben, és nem utolsósorban a szórakozás és a sport-élet területén is. Részükre szolgáltatásokat, az ellátásokat egyénre szabottan kell megtervezni. A fogyatékos személyek a társadalmon belül el vannak szigetelve, ezáltal a családjuk is jobban elkülönül környezettől.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Városunkban élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel nincs megfelelő alátámasztottságú adat. Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékossgai támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

A fogyatékos személyeket a rendszeres szociális ellátások megállapítása során az Szt. rendelkezései alapján további kedvezmények illetik meg (pl. a lakásfenntartási támogatásnál, aktív korúak ellátásánál a fogyasztási egység fogyatékossga, tartós betegség esetén +0,2-vel növekszik). A gyermekvédelmi törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára tartós beteg gyermeket nevelő családok esetén magasabb.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosultak.

A közlekedőképességében súlyosan akadályozott, látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősülő, a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet

alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősített, vagy a vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősülő személy parkolási igazolványra jogosult.

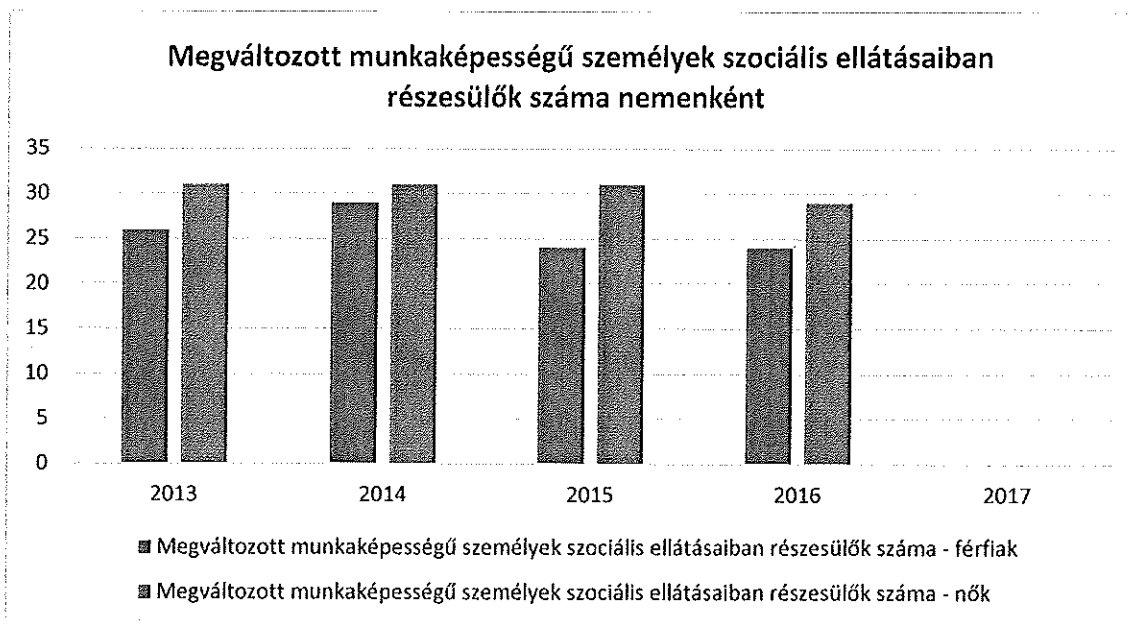
A fogyatékos személyek számára alap- és szakosított ellátási formák is rendelkezésre állnak.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2013	26	31
2014	29	31
2015	24	31
2016	24	29
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

A nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számáról nem áll rendelkezésre adat.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A törvényi kötelezettség szerint az összes költségvetési intézménynek, az összes önkormányzati és közszolgáltatást nyújtó intézményeknek akadálymentesnek kellene lennie. Fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben-, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni. Pálházán a Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ, az Egészségügyi Központ, a helyi gyógyszertár, az Általános Iskola és a Térségi Művelődési Ház valamint Polgármesteri Hivatal épületi is akadály mentesítve van.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatása biztosított. Parkolás nem okoz gondot, a mozgáskorlátozottak részére kijelölt parkolóhelyek kialakítása megtörtént.

c) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Közterületek, parkok fizikális akadálymentesítése nagy részben megoldott, ami gondot okozhat, az a Magyar Közút Kht. tulajdonában lévő települési főutca állapota, melyen olykor veszélyes a kerekes székes közlekedés.

d) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Pálházán fogyatékosok nappali intézménye nem működik.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők adatbázisának hiánya	Adatbázis készítés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezethez nem állnak adatok rendelkezésünkre.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzati-nemzetiségi önkormányzati együttműködést kétoldalú megállapodás szabályozza. Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Biztosítja a működési feltételeit, a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést és támogatja a szellemi és tárgyi örökségük védelmét. A szlovák nemzetiségi önkormányzatok munkáját a törvényi előírás függvényében segíti, bevonja a véleménynyilvánítás, a települést érinti ügyek döntés előkészítésébe. Elsősorban kulturális területen kapcsolódnak a város életébe és hagyományápoló tevékenységükkel gazdagítják a helyi civil életet. Erősnek mondható az önkormányzat-civil szervezetek- egyház - önkormányzati intézmények közötti együttműködés, mely megnyilvánul az eredményekben, sikeres rendezvényekben.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat a város érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Első sorban szociális területen erős az együttműködés.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Városunkban szlovák és ruszin nemzetiségi önkormányzat működik, akik képviselik nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek az alapszabályzatukban meghatározott módon képviselik társaságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a város érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Pálháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete, a Polgármesteri Hivatal dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja. Helyi Esélyegyenlőségi Program a Polgármesteri Hivatalban bárki számára elérhető, a település honlapján olvasható és véleményezhető.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás	- tanácsadás, figyelemfelhívás az önkormányzat általi közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről, menetről, - Munkaügyi Központba történő irányítás a további ellátások lehetősége érdekében
Gyermekek	Drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, iskolai erőszak	Szülő, iskola, környezet együttes odafigyelése, jelzőrendszer működése, felvilágosítás a helyi körzeti megbízzottal közösen
Idősek	Bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály	Polgárőrség fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége
Nők	Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében	Segítő programok nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők adatbázisának hiánya	Adatbázis készítés

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása	Munkaügyi Központ
Gyermekek	Drogfogyasztás felbukkanása, a fiatalok bűnelkövetés, iskolai erőszak, felvilágosítás	Iskola, Polgárőrség, Rendőrség, Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ, civil szervezetek
Idősek	Az idősek áldozattá válásának megelőzése	Rendőrség, Polgárőrség, Családsegítő Szolgálat
Nők	Nők munkavállalásának elősegítése	Munkaügyi Központ
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők adatbázisának hiánya	Családsegítő Szolgálat, civil szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák (és nem romák) nem élnek mélyszegénységben, munkaerőpiaci integrációjuk sikeres.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne küzdjenek mindennapi megélhetési problémákkal, alapvető szükségleteik kielégítettek legyenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek biztonságát, veszélyeztetettségük megelőzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségmegőrző programjaira, aktív programokkal csökkentjük az elmagányosodás folyamatát.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódot, a társadalmi beilleszkedésük segítését, elismerését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők egyenlő bánásmódjára, akadálymentes, biztonságos, állapotuknak megfelelő intézmények létrehozásával.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség, elhelyezkedési gondok a foglalkoztatáshoz jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése <u>Hosszú távú:</u> hogy rászorulóknak megfelelő tájékoztatást és segítséget kapjanak a részükre megfelelő munkalehetőség igénybevételéhez, a szükséges feltételeknek meg tudjanak felelni
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Adatbázis készítés az érintettekről Kapcsolatfelvétel a partner intézményekkel
Résztvevők és felelős	Érintettek Polgármester, Jegyző Polgármesteri Hivatal Szociális igazgatási ügyintéző Családsegítő szolgálat dolgozói
Partnerek	Családsegítő Szolgálat Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31. 2020. december 31. 2022. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Önkormányzati adatok Ksh, Teir
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, motiváltság csökkenése
Szükséges erőforrások	A Családsegítő szolgálat, és a Polgármesteri Hivatal ügyintézőjének bevonása

Intézkedés címe:	Drogfogyasztás felbukkanásának, a fiatalkori bűnelkövetés és iskolai erőszak megelőzése, felvilágosítás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Drogfogyasztás felbukkanása, fiatalkori bűnelkövetés, iskolai erőszak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás <u>Középtávú:</u> A felvilágosítás eredményeként csökkenjen a fiatalkori bűnelkövetés, valamint megelőzés céljából ismerjék meg a drogfogyasztás következményeit <u>Hosszú távú:</u> Arra törekszünk, hogy egyelten gyermek se forduljon drogokhoz és egyéb élvezeti szerekhez városunkban. Emellett pedig ne forduljon elő városunkban fiatalok által elkövetett bűncselekmény, erőszakos iskolai cselekmény.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, tájékoztatás Előadások, felvilágosítás
Résztvevők és felelős	Érintettek, civil szervezetek, Polgármester, Jegyző Rendvédelmi szervek, Iskola, Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ
Partnerek	Rendőrség, Polgárőrség, Iskola, Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31. 2020. december 31. 2022. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Önkormányzati adatok Előadások statisztikái
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, visszaesés
Szükséges erőforrások	Helyi szakemberek bevonása Megfelelő pályázati és önkormányzati forrás

Intézkedés címe:	Nők munkavállalásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz a visszatérés, a munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése. <u>Hosszú távú:</u> A munkanélküli, és gyesről visszatérő nők foglalkoztatásának elősegítése. Cél, hogy a nők visszakerüljenek a foglalkoztatási piacra, ezáltal a családnak stabilabb anyagi hátteret tudjanak biztosítani
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Tájékoztatás
Résztvevők és felelős	Érintett célcsoport Családsegítő szolgálat Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Családsegítő szolgálat Munkaügyi Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31. 2020. december 31. 2022. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkaügyi Központ és Önkormányzat adatai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Tájékoztatás Munkahelyhiány
Szükséges erőforrások	Érintettek és szakemberek bevonása

Intézkedés címe:	Idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése, áldozattá válás megelőzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés, minél szélesebb körű tájékoztatás. <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése. <u>Hosszú távú:</u> Cél, hogy a városban csökkenjen az idős korúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma, megelőzhető legyen az ún. "házalók" által elkövetett lopási esetek száma, valamint feltárásra kerüljenek az időskori abúzus esetei
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés Tájékoztatás
Résztvevők és felelős	Érintett célcsoport Rendvédelmi szervek Polgármester, Jegyző
Partnerek	Rendőrség Polgárőrség Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31. 2020. december 31. 2022. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Önkormányzat és Rendvédelmi szervek adatai Teir, Ksh
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Megfélemlítés, tájékoztatatlanság
Szükséges erőforrások	Rendőrség, Polgárőrség, szakemberek bevonása Jelzőrendszer működtetése

Intézkedés címe:	Egységes nyilvántartás a fogyatékkal élőkéről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városban élő fogyatékkal élők adatbázisának hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövidtávú:</u> Az érintett célcsoport feltérképezése, információnyújtás, igényfelmérés. <u>Középtávú:</u> Az érintett személyek minél szélesebb körű bevonása, segítése. <u>Hosszú távú:</u> A városunkban fogyatékkal élők körének folyamatos nyomon követése, igények felmérése és segítségnyújtás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, igényfelmérés Tájékoztatás Szervezés, lebonyolítás
Résztvevők és felelős	Érintett célcsoport Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ Civil szervezetek Polgármester, Jegyző
Partnerek	Pálháza Körzeti Alapszolgáltatási Központ Civil szervezetek, Egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	2018. december 31. 2020. december 31. 2022. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Statisztikák, adatbázis
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség
Szükséges erőforrások	Helyi szakemberek Pályázati lehetőségek

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása	Szeretnénk segítséget nyújtani a mélyszegénységben élő emberek részére foglalkoztatásba jutás és a foglalkoztatásban való megmaradás elősegítésére.	Cél, hogy rászorulóknak megfelelő tájékoztatást és segítséget kapjanak a részükre megfelelő munkalehetőség igénybevételehez, a szükséges feltételeknek megtudjanak felelni.		Családsegítő szolgálattal kapcsolataival felvétel Polgármesteri Hivatalban segítségadás	Polgármesteri Hivatal Családsegítő szolgálat	2022.12.31.	Önkormányzati adatok, Ksh Teir	Családsegítő szolgálat bevonása hivatali ügyintéző bevonása	Hosszútávú javulhat a családok anyagi helyzete, és a munkaerő-piacon való elhelyezkedés esélye
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Drogfogyasztás felbukkanásának, a fiatalok körében drogfogyasztás, ill. bűnelkövetés és iskolai elhagyásának megelőzése, felvilágosítás	Cél, hogy a városokban élő, a fiatalok körében drogfogyasztás, ill. bűnelkövetés és iskolai elhagyás ne forduljon elő, felvilágosítás.	Arra törekszünk, hogy egyetlen gyermek se forduljon drogokhoz és egyéb élvezeti szerekhez városunkban. Emellett pedig ne forduljon elő városunkban fiatalok által elkövetett bűncselekmény, és ne veszélyeztessék sem a saját, sem más testi épségét.		Drogprevenciós előadások Bűncselekményekről felvilágosítás, stressz kezelési technikák bemutatása	Polgármesteri Rendőrség Iskolakola	2022.12.31.	Önkormányzati adatok előadások statisztikái	Helyi szakemberek bevonása Megfelelő pályázati és önkormányzati források	Hosszú távon eredményes lehet, mert megszűnnek az ilyen jellegű bűncselekmények, javul a közbiztonság.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők munkavállalásának elősegítése	A munkanélküli és gyeresről visszatérő nők foglalkoztatásának elősegítése	Cél, hogy a nők visszatérjenek a foglalkoztatási piacra, ezáltal a családnak stabilabb anyagi hátteret tudjanak biztosítani		Együttműködés az illetékes Munkaügyi Központtal Kapcsolatfelvétel az érintettekkel	Polgármesteri Hivatal Munkaügyi Központ	2022.12.31	Munkaügyi és önkormányzati adatok	Szakemberek bevonása Érintettek mozgósítása	Közép távon még egy kereső megjelenésével javul az anyagi helyzete a családnak, ami elősegítheti a család bővülését.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése, áldozattá válás megelőzése	Cél, hogy a városban csökkenjen az idősek korúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma, megelőzhető legyen a ún. "házalók" által elkövetett lopási esetek száma, valamint feltárára kerüljenek az időskori abúzus esetei	Szeretnénk, ha a városban élő idősek, és első sorban az egyedül élő idősek biztonság érzete javuljon, és ne váljanak bűncselekmények áldozataivá		Polgárőrség és Rendőrség közötti járőrözése Veszély esetén riasztóhatóság	Polgármesteri Hivatal Rendőrség	2022.12.31	Önkormányzat adatok Rendvédelmi szervek adatai Teir, Ksh	Jelzőrendszer működtetése Szakemberek bevonás Rendőrség és Polgárőrség bevonás	Hosszú távon hasznos lehet, mert így jelentős mértékben csökkenthet az időskorúak áldozattá válásának esélye

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felcsoportosítása	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága
V. A fogyasztókkal élők esélyegyenlősége										
1	Egységes nyilvántartás a fogyasztókkal élőkről	Nincs pontos információ a városban fogyasztókkal élőkről adatairól	Az érintett célcsoport ismerete a célzottabb segítségnyújtás biztosításához.		Érintettek körének teljes feltérképezése, adatbázis létrehozása	Polgármesteri Hivatal Alap- szolgálati Központ	2012.12.31.	Önkormányzati és Alap- szolgálati statisztikák	Házi segítségnyújtás Szakemberek és civil szervezetek bevonása	Hosszú- távon hasznos segítségnyújtást nyújt, frissítéssel fenntartható

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),

- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.

Érvényesülés, módosítás

A kétévente előírt felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, úgy annak módosítása szükséges, illetve annak érdekében, hogy az maradéktalanul megvalósulhasson, javaslatot kell tenni a szükséges intézkedésekre.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Pálháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Pálháza Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a számú határozatával elfogadta.

Pálháza, 2018.

Szebeni Endre
polgármester

A Pálháza Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Pálháza, 2018.

Pálházai Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat
Bacsóné Lukács Katalin elnök

Pálháza, 2018.

Pálházai Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat
Simon József János elnök

Pálháza, 2018.

Pálházai Körzeti Alapszolgáltatási Központ
Ulicska Lászlóné intézmény-vezető

Pálháza, 2018.

Hegyközi Általános Iskola
Horváth Zoltán tagintézmény-vezető

Pálháza, 2018.

Hegyközi Tündérvárás Óvoda
Begala Andrásné intézmény-vezető

Pálháza, 2018.

Gál Róbert r. főrm.
körzeti megbízott

Pálháza, 2018.

Pálháza Polgárőr Egyesület
Makó István elnök

Pálháza, 2018.

Nők a Hegyközért Közhasznú Egyesület
Palotai Istvánné elnök

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részeit ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Pálháza Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Pálháza Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Pálházai Körzeti Alapszolgálati Központ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Hegyközi Általános Iskola	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Hegyközi Tündérvárás Óvoda	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Gál Róbert r. főrm. körzeti megbíztott	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Pálháza Polgárőr Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Nők a Hegyköztér Közhatalmú Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum.

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopába kerülnek a HEP egyes tartalmi részeit, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.
R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.